T61
P28

K. CHUMMAR PATTACHERIL.

ശ്രീ മൂലരാജചരിതം

DHARMARAM COLLEGE LIBRARY, BANGALORE.
4183
T61
P28

S. L. Press, Mannanam.
1909.

പ്രസ്താവന.

ധർമ്മരാജ്യാധിപനെന്നും മാതൃകാരാജാവെന്നുമുള്ള പേരുകളാൽ തന്നെ, വിശാലാശയനായ നമ്മുടെ പൊന്നുതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു വിശ്വവിശ്രുതനായിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. തിരുമനസ്സിലെ യശസ്സിനെ അനശ്വരമാക്കി ചെയ്യുന്നതിലേക്കു "വിജയങ്ങളെ, ശതകങ്ങളെ, ചരിത"ങ്ങളെ ഒന്നും ഇനി കൂടിയെ തീരൂവെന്നില്ല. എങ്കിലും ഏതെല്ലാം തരത്തിൽ ഇനിയും എത്ര നൂറായിരം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടാലും, തിരുമനസ്സിലെ അവസ്ഥയ്ക്ക് അവയൊട്ടും തന്നെ അധികമായിപ്പോയെന്നു വരുന്നതുമല്ല. അങ്ങിനെയിരിക്കെ, ഇങ്ങിനെയൊരു "ശ്രീമൂല രാജ ചരിതം" വഞ്ചിപ്പാട്ടിന്റെ പുറപ്പാടു ഒരിക്കലും ഒരനാവശ്യമായിപ്പരിണമിക്കുന്നതല്ലല്ലൊ. നേരെ മറിച്ചു ആകപ്പാടെ ആലോചിച്ചാൽ ഇതൊരത്യാവശ്യമാണെന്നു വേണം പറവാൻ. ബ്രാഹ്മണൻ തൊട്ടു പുലയൻവരെ, നമ്മുടെ നാട്ടുകാക്കു വള്ളംകളിയിലുള്ള ഭ്രമം ചില്ലറയല്ല. വെള്ളവും വള്ളവുമുള്ള ദിക്കുകാരാരും, ഒരു വള്ളം കളിയെങ്കിലും നടത്താതെ ആണ്ടു കടത്തി വിടുമെന്നു സംശയിച്ചുപോകേണ്ടാ. ഇങ്ങിനെ വള്ളം കളിയിൽ കേവലം ഭ്രാന്തന്മാരായ ഇന്നു "വഞ്ചി"

നാട്ടുകാക്കു കരുണാനിധിയായ തങ്ങളുടെ പൊന്നുതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ അമാനുഷികങ്ങളായ ഗുണഗണങ്ങളെ പാടി സ്തുതിച്ചു വള്ളം കളിക്കുന്നതുവണ്ണം അവിടത്തെ പരമ ചരിതം ഒരു വഞ്ചിപ്പാട്ടായി പുസ്തക രൂപേണ ഇതുവരെ വെളിക്കു വരാഞ്ഞതു മഹാ പോരായ്മയായിപ്പോയി. രാജഭക്തിക്കു പേരു കേട്ടിരിക്കുന്നവരായ നമ്മുടെ എല്ലാ പ്രവൃത്തികളിലും രാജഭക്തി തന്നേ മുൻ നിൽക്കേണ്ടതാണല്ലൊ? പോരെങ്കിൽ പുരാതന കാലം മുതൽ നടന്നുവരുന്ന ചമ്പക്കുളത്തു മൂലം കളിയും ഈ തിരുമേനിയുടെ അനുജന്മ നക്ഷത്രത്തിലല്ലേ വന്നുകൂടിയിരിക്കുന്നതു?

എന്നാൽ ഏതാദൃശമായ ഈ സ്തുതിയെ പരിഹരിക്കുന്നതിനു തക്കയാൾ അല്പജ്ഞനായ ഈ ഞാനാണോ? എന്നൊരു ചോദ്യത്തിനവകാശമുണ്ട്. 'അല്ല' എന്നു അതിനു മുമ്പു തന്നെ ഉത്തരം പറയുന്നതിലേക്കു ഞാൻ തയാറുമുണ്ട്. എഴുതിവച്ചിട്ടൊന്നരക്കൊല്ലത്തോളമായ ഈ വഞ്ചിപ്പാട്ടു ഇതുവരെ വെളിക്കു വിടാഞ്ഞതും ഈ കാരണത്തിനാലല്ലാതെ മറെറാന്നുകൊണ്ടുമല്ല. ചക്രം ചവിട്ടിക്കുന്നതിനും മറും കൂട്ടിക്കാലം മുതൽ പോയി ധാരളം വഞ്ചിപ്പാട്ടു കേട്ടു ശീലിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ള ഒരു യോഗ്യതയല്ലാതെ മറെറ വല്ല യോഗ്യതകളും ഇതിലേക്കുണ്ടെങ്കിൽ അവ എൻെറ പ്രായക്കുറവും ഭാഷാ വിഷയത്തിലുള്ള അപരിചയവും കവിതയിലുള്ള അജ്ഞതയും മാത്രമാണെന്നു ഞാനിവിടെ തു

ന്നു പ്രസ്താവിച്ചുകൊള്ളുന്നു. മിസ്റ്റർ പി. ഐ. ചാണ്ടി ബി. എ. കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ, ന. ദീ. പത്രാധിപർ കെ. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള അവർകൾ, കുട്ടക്കയത്തിൽ ചെറിയാൻമാപ്പിള അവർകൾ മുതലായ സഹൃദയാഗ്രേസരന്മാരിൽ നിന്നു ലഭിച്ചിട്ടുള്ള വാത്സല്യ പൂർവ്വമായ പ്രോത്സാഹന മൂലമല്ലെങ്കിൽ ഇന്നും ഇന്ന വഞ്ചിപ്പാട്ടു വെളിക്കു വരുമോയെന്നും സംശയമാണ്. ഇതിനും പുറമെ ഇന്ന കൃതി സ്നേഹപുരസ്സരം വായിച്ചു നോക്കി അവരുടെ വിലയേറിയ അഭിപ്രായം അയച്ചുതരികയും വേണ്ട ഭേദഗതികൾ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചു തരികയും ചെയ്തതിലേക്കും ഇന്ന മഹാന്മാരുടെ നേർക്കു എനിക്കുള്ള നിർവ്യാജമായ കൃതജ്ഞതയെ ഇന്ന അവസരത്തിൽ ഞാൻ പ്രദർശിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

മഹാ മഹിമശ്രീ. ഏ. ആർ. രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ എം. ഏ. എം. ആർ. ഏ. എസ്സ് തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു ഇന്ന കൃതി കരുണാപുരസ്സരം വായിച്ചുനോക്കി അവിടത്തെ കരുണായുക്തമായ അഭിപ്രായം അയച്ചുതന്നിട്ടുള്ളതിലേക്കു എനിക്കുള്ള കൃതജ്ഞത സീമാതീതമായിരിക്കുന്നു.

കെ. ജവന്തീശ്വരയ്യരവർകൾ ബി. ഏ. മുതലായി സദയം അഭിപ്രായമയച്ചുതന്നിട്ടുള്ള മറ്റു മാന്യന്മാരോടും ഞാൻ അത്യന്തം കൃതജ്ഞനായിരിക്കുന്നു. ഇനിയും ഇതിൽ ഉണ്ടായിരിക്കാവുന്നതായ തെറ്റുകളെ വായനക്കാർ ദയാ

പൂവ്വം ക്ഷമിച്ചുകൊള്ളണമെന്നപേക്ഷിക്കുന്നതു കൂടാതെ കവിതാവിഷയത്തിലുള്ള എന്റെ ഉദ്യമത്തിൽ എല്ലാ മഹാജനങ്ങളുടെയും പ്രത്യേകിച്ചു കത്തോലിക്കരായ മഹാനുഭാവന്മാരേവരുടെയും പ്രേമസമേതമുള്ള പ്രോത്സാഹനയും സഹകരണവുമുണ്ടാകുമെന്നു ഞാൻ പൂർണ്ണമായി വിശ്വസിക്കയും ചെയ്യുന്നു.

ഇനി ചെറിയ വഞ്ചിപ്പാട്ടിന്റെ പ്രസ്താവനയിൽ ഇതിലധികമൊന്നും പറഞ്ഞു അതിനെ ദീർഘിപ്പിക്കണമെന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ല.

എന്നു

മാന്നാനം
1908 ഒക്ടോബർ 24. } K. Chummar Pattacherry.

ശ്രീമൂല രാജ ചരിതം.

(വഞ്ചിപ്പാട്ട്.)

കാരുണ്യ വാരിധിയാകും തമ്പുരാന്റെ യനുഗ്രഹം
മാറാതീയുള്ളോർക്കുണ്ടാവാനടിതൊഴുന്നേൻ. 1

ലോകരെല്ലാം മോദമോടെ കേൾപ്പതിന്നിന്നൊരു വാർത്ത
ശോകലേശമണയാതെ പറഞ്ഞീടാം ഞാൻ. 2

ആൻപെഴുന്ന നമ്മുടേയ തമ്പുരാന്റ തിരുവയ-
സ്സൻപരിന്ത തികഞ്ഞെന്ത ധരിച്ചീടുവിൻ. 3

മാലുതെല്ലുമിയലാതീ മൂലഭ്രപാലകൻ തന്നെ
ചേലൊടേ പാലനം ചെയ്യാൻ ജയിച്ചീടട്ടേ! 4

കീർത്തിധാവള്യത്തൊടൊത്തീ പാർത്തലം മേലിലും ചെമ്മേ
കാത്തുകൊണ്ടു വാഴുവാനായ് വരം നൽകട്ടേ! 5

അന്നദാതാവാകിയോരീ പൊന്നുതമ്പുരാന്റെ കീർത്തി
മന്നിടവാസികളെല്ലാം പുകഴ്ത്തീടട്ടേ! 6

അമ്പതേപ്പോലിനിയുമൊരമ്പതാട്ടത്തിരുനാൾ ക്രൂ-
ടമ്പൊടേ കൊണ്ടാടുവാനുമിടയാകട്ടേ! 7

മുന്നമൊക്കെക്കഴിഞ്ഞുള്ള തിരുനാളുകളേക്കാട്ടി-
ലുന്നതമായുള്ളതത്രേ വന്നതിന്നാളിൽ 8

ഇന്നു നാമിത്തിരുമേനി തന്നുടെ സച്ചരിതത്തെ
ഒന്നു കേട്ടാനന്ദിക്കേണ്ടതാവശ്യമത്രേ. 9

നാട്ടരാജാക്കന്മാരെന്നി കീർത്തിയോടേ ഭൂമിപന്മാ-
രെട്ടപത്തല്ലെണ്ണുറോളമിൻഡ്യയിലുണ്ടേ. 10

ഇന്നുമിന്നലേയുമൊക്കെയുന്നതന്മാരായി വന്ന
മന്നവന്മാരാണിവരിലേറിയ പങ്കും. 11

പാരമണ്ടു വടക്കുള്ള പേരെഴും കാശ്മീര രാജ്യം
ചാരുകീർത്ത്യാ ഭരിപ്പോരു രാജവംശം കേൾ. 12

ധാത്രിയെ സംരക്ഷിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയിട്ടുപത്തു
പൂർത്തിയായിട്ടില്ലകൊല്ലമെന്നല്ലോ ചൊല്ലൂ. 13

രാജപുത്രർ തുല്യരേ പേടിച്ചോടി മലതന്നിൽ
രാജസ്ഥാനം സ്ഥാപിച്ചിട്ടിന്നെത്രനാളായി? 14

സിൻഡിയാ ബോൺസല യെന്നീമഹാരാഷ്ട്രകുടുംബങ്ങൾ-
കിൻഡ്യയിൽ രാജതപമെന്നു ലഭിച്ചെന്നോർപ്പൂ? 15

ലോകമെങ്ങും തിങ്ങിവിങ്ങും കീർത്തിയോടേ ബറോഡായിൽ
ആകുലം വിട്ടിന്നു വാഴും ഗേക്കവാർ വംശം. 16

രണ്ടുനൂറ്റാണ്ടിനു മുമ്പീയിൻഡ്യയിലെങ്ങാണ്ടു ചുമ്മാ
കണ്ടീടാതെ കണ്ടുപാർത്തതാണെന്നു കേൾപ്പൂ! 17

പിന്നെയിങ്ങു വരുന്നേരം കണ്ടീടുന്ന നാട്ടു രാജ്യം
ഒന്നുകൊണ്ടും കുറയാത്ത ഹൈദരബാദാം 18

രാജ്യഭാരം വഹിപ്പതു മഹമ്മദ രാജനായ
പൂജ്യനാം നൈസാമെന്നുള്ള പേരുടയോനാം 19

എന്നതൊട്ടീ ക്രൂട്ടരിങ്ങു ഭരിക്കുന്നെന്നനേപക്ഷികിൽ
ഒന്നരയായ് ശതാബ്ദമെന്നതന്തരം കിട്ടും. 20

തെല്ലുക്രൂടിത്തെക്കുനോക്കി വെക്കമങ്ങു നടക്കുകിൽ
നല്ലൊരാ മൈസൂരു രാജ്യം പ്രവേശിച്ചീടാം. 21

തുല്യമില്ലാതുള്ള കീർത്തി പ്രതാപത്തോടൊത്തുവാഴും
ചൊല്ലെഴും ഭ്രമിപൻതന്നെറ വംശമിങ്ങോത്താൽ 22

മുന്നു നൂറാണ്ടുകൾ മുമ്പു തുടങ്ങീ പാലനം ചെയ്യാൻ
മന്നിടമിന്നിരിനെന്നാലന്തരമുണ്ടേ. 23

ഹൈദരും ടിപ്പുമെന്നിക്കെല്ലെഴും വ്യാഖ്യങ്ങൾ കീഴിൽ
ഭേദമെന്യേ നാല്പതാണ്ടു വലഞ്ഞു മൈസൂർ. 24

പിന്നെയേക മന്നവന്നെറ ഉന്നയം ഹേതുവായിട്ടു
ചെന്നുകേറിയുപതാണ്ടിംഗ്ലീഷ്കാർ വാണു. 25

ഇങ്ങിനെ നൂറാണ്ടിടയ്ക്കു പോയതുകൊണ്ടതും പണ്ടേ
പൊങ്ങിവന്നെന്നൊന്നുകൊണ്ടും പറഞ്ഞുകൂടാ. 26

ഏതദനന്തരം ദൃക്ഗോചരമായ് ഭവിച്ചീടും
ഏതദ്ദേശ്യരാജ്യം കൊച്ചു കൊച്ചിയാകുന്നു. 27

പാരമീമാടഭ്രപാലകുലം പുരാതനമെന്നു
പാരിലെങ്ങും പ്രസിദ്ധമാണെങ്കിലോ ചെല്ലാം. 28

പെരുമാക്കളുടെ കാലം കഴിഞ്ഞിട്ടു മാത്രമല്ലേ
പരിചോടീ രാജവംശ മുൽഭ്രതമായി? 29

ഒട്ടുമേ വൈകാതെ നേരേ തെക്കോട്ടേയ്ക്കു പോകുന്നാമെ-
ന്നിട്ടു കാണാമിനിയുള്ള കഥയെന്തെന്നു 30

തെക്കുത്താപ്പടിഞ്ഞാറേകടൽത്തീരത്തൊരു രാജ്യം
നോക്കുകിൽ കണ്ടിടാം നീണ്ടു കിടപ്പതായി. 31

കിഴക്കെല്ലാം നെടുനീളെ കിടക്കുന്ന മലം കോട്ട
വഴക്കില്ല കടലല്ലേയിരു ഭാഗവും. 32

ചിരുമരുയിരുമാരുമക്രിമമായ രക്ഷ
ഏതുരാജ്യങ്ങൾക്കു വേറെ കാണ്മതിനുണ്ട്? 33

എങ്കിലോയീ നാട്ടരനേ തിരുവിതാംകൂർ രാജ്യം
ശങ്കയൊക്കെ വെടിഞ്ഞാശ്രയിച്ചു കേട്ടുകൊണ്ടാലും. 34

കേറിയീ നാടൊരു കണ്ണു കാണുവോക്കൊക്കവേ ഭൂമി
പാരമാനേയിറങ്ങിപ്പോയിടുവാൻ പിന്നെ 35

ആന പന്നി കടുവായും പുലിയും മാൻ നിറഞ്ഞുള്ള
കാനനത്തിൻ വിശേഷമിങ്ങെന്തു ചൊല്ലാമൂ! 36

മയിലാട്ടം കുയിൽപാട്ടും വാനരന്റെ മനോഹാട്ടം
ഇനിയിതുകൾക്കുള്ള ഭംഗി എന്തു ചൊല്ലാമൂ! 37

തെങ്ങു വീട്ടി കരിന്താളി ചന്ദനമെന്നിവകളുള്ള
പൊക്കവും തക്കവുമൊക്കെ എന്തു ചൊല്ലാമൂ! 38

കേരള കല്പവൃക്ഷം തൻഭാരവുമേന്തി നില്ക്കുന്ന
ചാരുതരമാം കാഴ്ച യെന്തു ചൊല്ലാമൂ! 39

വള്ളിപോലെ വളഞ്ഞുള്ള കുങ്കുമന്റെ കുളിയാട്ടം
കുളമല്ലേ ചിലനേരമെന്തു ചൊല്ലാമൂ! 40

സാധുലോകപ്രിയനായ കുടപ്പന ശ്രീരങ്കന്റെ നിർ-
ബാധമായ നിലകണ്ടാലെന്തു ചൊല്ലാമൂ! 41

കള്ളംകലമത്രം കായിച്ചുള്ള ചുണ്ടപ്പന തൻെറ
ഭള്ളൊഴിഞ്ഞ നിലകണ്ടാലെന്തുചൊല്ലാവൂ! 42

വെട്ടുകാരോടരി വൈരമുള്ളത്തിൽ കരിമ്പനയ്യു
തുള്ളിനിപ്പും ഘനഭാവ മെന്തു ചൊല്ലാവൂ! 43

ഭൂമിയിലേക്കും വലിയ പുല്ലതായോരില്ലിയുടെ
കോമത്തവും കായ്പ്പുമിന്നെന്തു ചൊല്ലാവൂ! 44

വഞ്ചിതീനിയെങ്കിലുമീ വഞ്ചി തൻെറ നെറിയിങ്കൽ
സഞ്ചിതമാം പൊട്ടുപോലെ മിഞ്ചിടുന്നൊരു 45

തുമ്പുകെട്ട 'വെമ്പനാട്ട്' കൊമ്പനാനത്തടിയൻെറ
വമ്പുകാട്ടും കിടപ്പോത്താലെന്തുചൊല്ലാവൂ! 46

ആണ്ടുതോറും കൃഷിയേറിക്കൊണ്ടീടുന്ന കണ്ടങ്ങളേ
കണ്ടാലുണ്ടാകുന്ന മോദമെന്തു ചൊല്ലാവൂ! 47

മഴയില്ല പിഴതെല്ലും പിന്നെയെന്തു കൃഷിക്കിങ്ങു
പിഴവന്നീടുവാനുള്ള വഴിയോർത്തീടിൽ. 48

ഒക്കെക്കൊണ്ടു മിൻഡ്യയുടെ തോട്ടമെന്നുള്ളൊരീസംജ്ഞ
ഒക്കുകില്ല മറുരാജ്യമൊന്നിനും തന്നെ. 49

ഏവമെന്നും വസന്തശ്രീ വിളങ്ങുമീക്ഷമാതലം
പൂർവ്വകാലം മുതല്ക്കാരാൽ ഭരിക്കപ്പെട്ടു? 50

ഇന്നുവാഴുന്നൊരു പൊന്നുതമ്പുരാൻെറ പൂർവ്വികന്മാർ
തന്നെയൊ മുന്നവും പാലിച്ചിരുന്നീ രാജ്യം? 51

ഏന്നിതെല്ലാമറിവാനായിന്ന നമ്മൾക്കുള്ള മാദ്യം
ഒന്നുമാത്രമശ്രേയത്രം കൂടുസ്സംപാരം 52

ചരിത്രപണ്ഡിതയൂടേ പുറകോട്ട തിരക്കുമ്പോൾ
ധരിക്കാമിന്നിതിനുള്ള വിവരമൊക്കെ. 53

മുറുമേവ മുറുനാമനേപക്ഷിക്കുന്ന ദശാന്തരേ
മാറുകാണാം നമ്മുടെയ രാജവംശത്തിൻ. 54

പണ്ടുപണ്ടീ നാടുവാഴാനിധിസ്സൂളിലാണ്ടതിനും
പണ്ടുചന്ദ്രവംശജനായ് ചേരനാമാവായ് 55

കേരളം പാലനം ചെയ്യോൻ തന്നുടെ സന്തതിയാണി
പ്പാരിടം പാലിപ്പതിനും ശിവനേ! പോരീ!! 56

പഴക്കംകൊണ്ടാരുമില്ല വഞ്ചിരാജകുലത്തോട്ട
വഴക്കിനെന്തിടാനിപ്പോളിൻഡ്യയിലെങ്ങും 57

എത്രമാത്രമഭിമാനം നാട്ടുകാക്കിന്നിതു മൂല
മത്രയുണ്ടെന്നു ചൊല്ലീടിലെത്തുകയില്ല. 58

വഞ്ചിരാജകുലത്തിൻെറ കീർത്തിയേവം ധാത്രിയെല്ലാം
സഞ്ചരിപ്പതിതുകൊണ്ടു മാത്രമല്ലോക്കിൽ. 59

പഴക്കംക്രുന്നതെല്ലാം പിഴയ്ക്കാതീയുഴിയിങ്കൽ
മുഴക്കംകൊണ്ടിരിക്കുമെന്നാരുവാൻ ചൊല്ലി. 60

വേണ്ടപോലെ മുഴക്കീടാനാളുവേണ്ടി വന്നിടായ്ക
കൊണ്ടുക്രുടിയാണിതേവം മുഴങ്ങീടുന്നു. 61

പണ്ടുപണ്ടേ തുടങ്ങീട്ടീ രാജവംശമരിങ്കൽ വ-
ന്നുണ്ടായിട്ടുള്ളോർകളുടെ കായ്വുമൊന്നോർപ്പൂ! 62

ശക്തികൊണ്ടു വിചാരിക്കിൽ ശക്തി തൻെറയവതാരം
ഭക്തിയോക്കിൽ ലഭിക്കില്ല മുക്തി മറാക്കും 63

ആശ്രിത പാലനത്തിന്നന്യാദൃശൻ ശത്രുവംശത്തെ
നശ്വരമാക്കീടാൻ ഭ്രമി ജാതനായുള്ളോൻ. 64

ശാസ്ത്രപാരാവാരപാരംഗതനായുള്ളൊരു നല്ല
വിസ്തൃത മാനസൻ പാരം ഗുണ സമ്പന്നൻ 65

തൽപ്രജകൾക്കായി പ്രാണൻതന്നെയും പ്രദാനംചെയ്വാൻ
ക്ഷിപ്രമണ്ടു മടിച്ചീടാതുള്ളൊരു രാജൻ. 66

നീക്കമറ്റു ജനങ്ങളാലൊക്കവേ ദേവനെന്നോണം
നിഷ്കളങ്കം പൂജ്യനായോൻ പരിശുദ്ധാത്മാ 67

ഇങ്ങിനെയെങ്ങുമേ പുകൾ പൊങ്ങിടാത്തോരനചന്മാ-
രിങ്ങുവാണതായികേട്ടുകേൾവിയുമില്ല. 68

എട്ടു വീടരുടെ കുലം ചുട്ടുപൊട്ടിച്ചോരു മഹാ
നാട്ടിനുള്ള കുട്ടിയെന്തു പറഞ്ഞിടട്ടെ.- 69

വഞ്ചിക്ഷ്മാപകുല നഭോമണ്ഡലത്തിലുദിച്ചുള്ള
വഞ്ചിഭ്രമാത്താണ്ഡദേവൻ കരവൈഭവം 70

തന്നെയശ്രേ ഛിന്നഭിന്നമായ്കിടന്ന വഞ്ചിനാട-
ന്നിന്നുകാണുംപോലുരുക്കിച്ചേർത്തും തീർത്തു. 71

ഭാരതവർഷമൊന്നാകെയിട്ടു ഞെട്ടിച്ചവൻ ഠിപ്പു
ഭീരുവായിച്ചമഞ്ഞില്ലേ നമ്മുടെ നാട്ടിൽ. 72

പോരിടയ്ക്കോടിച്ചുകൊണ്ടേകിടങ്ങതിലുന്തിയിട്ടു
നേരുകേടു ചൊല്ലുകില്ലേയൊടിച്ചുകാലും. 73

വീരവീരന്മാരാകുന്ന വഞ്ചിരാജന്മാരൊഴിഞ്ഞ
ഭൂരുതന്നേ തുനിഞ്ഞീടും കായ്യമാണിത്ര? 74

എന്തുകൊണ്ടു നിനച്ചാലു മന്തരമിന്നിതിന്നില്ല
ഇന്ത്യയിലിപ്പൊഴരില്ലേ മറെറാരു വംശം. 75

വേണാടു പാലിച്ചുകൊണ്ടു കേണീടാതെ വാണിടുന്ന
ക്ഷോണീപരികലത്തിൻെറ ചാരത്തെത്തീടാൻ. 76

സർവ്വം പൂർണ്ണമായിട്ടീയുവിയിലൊന്നു കണ്ടീടാൻ
ദുർവിധി മൂലമാഹന്ത! ശക്യമല്ലല്ലോ! 77

പങ്കഹീനമാകിയോരു തിങ്കൾ തൻെറ മെയ്യിലും നാം
സങ്കടമേയങ്കമൊന്നു കണ്ടിടുന്നില്ലേ? 87

ചന്തമോടേ തഴയ്ക്കാതെ സന്താനകുക്കൊടിയിങ്ങു
ഹന്ത! ചില കാലം നിന്നെന്നുണ്ടൊരു ദോഷം 79

മറുദിക്കിൽ നിന്നുകൊണ്ടെപ്പുറിച്ചിങ്ങു വെക്കുവാനായ്
മുറുമേവ മിടവന്നു ക്രൂടിയിട്ടുണ്ടു. 80

ആറുനൂറാണ്ടിടയ്ക്കിത്ഥം പുറത്തുന്നു പറിച്ചിങ്ങു
ആറുമൊന്നും തവണക്കു വെക്കുകയുണ്ടായ് 81

എന്നതിലഞ്ചാമത്തേതിൽ "മഹാ ബലികരെ" രാജ
മന്ദിരോദ്യാനത്തിൽനിന്നു മിരു വല്ലികൾ 82

ആത്തമോദം കൊണ്ടു വന്നി പാർത്തല പാലക കുലം
ചേർത്തു ചെമ്മേ നടപ്പെട്ടു ചീർക്കല്യാണം 83

ഒട്ടുമേയിപ്പുതുമണ്ണു പിടിയ്ക്കാഞ്ഞിട്ടെന്നവണ്ണം
കഷ്ടകാലാൽ കായ് ചുരില്ല ചെറുതു രണ്ടിൽ 84

എങ്കിലും സവ് ശകുനൻ തൻ വങ്കാരുണ്യ കിരണവും
ചങ്കു തുറന്നുള്ള ജനതതിയുടെയ 85

നിരന്തര പ്രാർഥനയാമുരുതര വളമതു
മൊരുമിച്ചു പ്രവർത്തിക്ക കാരണത്താലേ. 86

പാരം വേഗം ശേഷിച്ചൊരു ലതയതു വളർന്നതി
ലുരുളുരുളപ്പടർന്നീടാൻ തുടങ്ങീ ഭംഗ്യാ. 87

ശാഖയതു മുപശാഖയതിന്മേൽ പിന്നെയും ശാഖ
ശാഖോപശാഖയായിട്ടു വളർന്നിതേവം. 88

വഞ്ചിനാടിന്നരുവിന്റെ ചഞ്ചലഹീനമാം തണൽ
തഞ്ചിയങ്ങു പഞ്ചമെന്യേ വസിച്ചു ചെമ്മേ. 89

തെളുതെളെ മുകളെല്ലാം വിളങ്ങുന്ന പുഷ്പജാലം
വെളുവെളെ വെളുപ്പിച്ചീ നാട്ടു ചെഞ്ചെമ്മേ. 90

സുധയോട്ടു സമമാകും മധുപുണ്ടുണ്ടിണ്ടൽ കൈവി-
ട്ടിരുരാവാസി വണ്ടുകൾ വാണു കൊണ്ടിതേ. 91

ഗന്ധവാഹൻ താനുമീ സുരഭിഗന്ധമനോജ്ഞമാം
ഗന്ധികുസുമനിരകടെ ഗന്ധവുമേന്തി. 92

ദിക്കുതോറും നടന്നിട്ടിടികിനുള്ള പൊക്കമൊക്കെ
നീക്കമറങ്ങറിയിച്ചു പാരിടമെല്ലാം. 93

ഇപ്രകാരമരി കിൽത്തി പ്രതാപത്തോടൊത്തിവല്ലി
ക്ഷിപ്രമങ്ങു പടർന്നേറി വന്നിതേനന്നായ് 94

ആയിരമാണ്ടിടയ്ക്കൂരിലായത മായൊരു കൊമ്പിൽ
തോയജങ്ങൾ കനകഞ്ചു പുഷ്പങ്ങൾ കാണായ്. 95

ഉത്തമായില്യമുത്രാടം വിശാഖമെന്നിങ്ങനെ ന-
ക്ഷത്രങ്ങൾ പോലതിൽ നാലു പരിലസിച്ചു. 96

ശേഷിച്ചുള്ളോരൊന്നൊരു പെൺപൂ മറവു പെൺപൂ പുനരന്ന
ശേഷിച്ചിരുന്നതുമില്ലാ വല്ലിയിലെങ്ങും 97

പെൺപൂവെല്ലാ മരുമകത്തായിക്കുലം മുഴുപ്പിക്കു
ന്നാൺപൂകൊണ്ടാകുലത്തിന്നിങ്ങെത്തുവാൻ കായ്യും 98

ശ്രീവാഴും കോടരിന്നുള്ള ഭാവിശ്രേയസ്സുനിശ്ചയം
മേവിടുന്നകുസുമത്തിലെന്നതുപോലെ 99

ലക്ഷ്മിയെന്ന പേരരിന്നിട്ടിട്ട ശ്രീ മത്താണ്ട ഭ്രുപൻ
സൂക്ഷിപ്പാനാളുനോക്കിച്ചങ്കിരങ്ങീയിതു 100

വിദ്യയും നൽ വിവേകവും ബുദ്ധിയും ശക്തിയുമൊത്തു
വിദ്വൽശിരോമണിയായി കിട്ടുണ്ണമേകം. 101

ഒട്ടുനാളു തിരഞ്ഞിട്ടും കിട്ടിയില്ലീമട്ടിലുള്ള
പുഷ്കുശ്രീയാമൊരുവനേ ലക്ഷ്മീകാന്തനായ് 102

അപ്പൊഴതാണിപ്പൊഴി "കേരള കാളിദാസ"നെന്ന
ഏപ്പേരും പുകഴ്ത്തി വാഴ്ത്തും സൽപുമാൻ തന്നെ 103

അമ്മാവനും ഗുരുവുമായ് സമ്മോദേന വിളങ്ങിയ
നിർമ്മല മാനസൻ രാജരാജവർമ്മാവിൻ. 104

സൈനശീല്യാദി സൽഗുണ സമ്പൽ സമൃദ്ധി കണ്ടു ധാത്രി
കീശനേറെം പ്രസാദിച്ചു വശമായിതു. 105

കാലമൊട്ടും കളയാതെ വഞ്ചിലക്ഷ്മീമണാളനായ്
ചേലൊടീ ഭ്രുപനേ ഭംഗ്യാ വരിച്ചുകൊണ്ടു 106

വഞ്ചിഭ്രുജാതയാം ലക്ഷ്മീവല്ലഭൻ താനുമങ്ങാതെ
വഞ്ചനമർത്ത്യാവതാരമെടുത്തോ ചിത്രം! 107

ഭൂലോക വൈകുണ്ഠമാകുമനന്താലയത്തിലേറി
മാലൊഴിഞ്ഞീ ദമ്പതിമാർ വസിച്ചുകൊണ്ടോർ. 108

പുത്രഭാഗ്യമചിരേണ വന്നിവക്കു ഭവിച്ചെന്ന-
തെത്രമാത്രം കുതുഹലം നാട്ടിന ചേത്തു. 109

കോമളകളേബരത്തോടുള്ളവായോരാദ്യ പുത്രൻ
കേമനെന്നാകിലുമേറെയില്ല ഭൂവാസം. 110

എന്നതു മുന്നമേ കണ്ടിട്ടെന്നവണ്ണമീമന്നിൻെറ
ഉന്നതിക്കു മേലിൽ മൂലമാകുവാനുള്ള 111

ധന്യനാകും തനയനേയന്യനെത്താമസം വിനാ
ഇന്നിലത്തിൽ പ്രസവിച്ചാൾ മൂലമാം നാളിൽ 112

അന്നവന്നാലക്ഷ്മീ ശൈലാഗ്രത്തിലുദിച്ചോരു രാമ
ചന്ദ്രനത്രയിന്നുകേറി നില്പുച്ചയിൽ. 113

ശ്രീവാഴും കോടതിനുടെ ശ്രീവല്ലഭനപ്പായികൊണ്ടി-
ങ്ങേവമീ പുത്രനേ നൽക വേണമെന്നെന്നേ. 114

മറുലാകീയവതാരേ ലക്ഷ്മി ക്കുണ്ടായിരുന്നില്ല
ചെറുമെന്ന തെളിയിപ്പാൻ മറെന്തു വേണ്ടു! 115

പെറ്റിട്ടു നാൽ പതിനൊന്നോ മറേറാ ചെന്ന ദശാന്തരേ
തെറ്റെന്നീഭൂ വെടിഞ്ഞിട്ടു വൈകുണ്ഠംപുക്കാൾ. 116

ആരുപാനാരുവാനൊരു തുണയീയുണ്ണിക്കെന്നേവം
പാരമീ ലോകരെല്ലാരുമേ കരഞ്ഞാരന്നു. 117

എങ്കിലും തൻകുമാരനേ ഭൂവിങ്കലെന്നതിനെക്കാൾ
തങ്കടാക്ഷംകൊണ്ടു നന്നായ് രക്ഷിച്ചു ലക്ഷ്മീ 118

തന്നേയല്ലിശ്ശിശുവിനെപ്പാലനം ചെയ്തുരിന്നായി
ഒന്നരയാണ്ടോളം ഭൂവിൽ വസിച്ചു താതൻ. 119

പിന്നെയേതും താമസിക്ക വഹിയാഞ്ഞിട്ടെന്നവണ്ണം
തന്നുടേയ പുരിപുക്കു ലക്ഷ്മീ കാന്തനും 120

എട്ടും പൊട്ടും തിരിയാറാകുന്നതിന്നു മുമ്പിലേവം
വിട്ടുപോയിതമ്മയും പിന്നച്ഛനും കഷ്ടം! 121

സ്വന്ത സാമർത്ഥ്യം കൊണ്ടൊക്കെ മക്കളേയാളാകിടുന്നെ
ന്നന്തരംഗേ ചിന്ത ചെയ്യും മർത്ത്യ മൂഢർക്കു 122

ദുഷ്ക്രാന്തം നന്നായിട്ടൊന്നു കാട്ടുവാനായ് സവേശനീ
വിഷ്ണുപാധിപരി തന്നെയയച്ചതോർപ്പൂ! 123

ചന്ദ്രനേത്രവിധം സർവ്വ ശകുനൻ തന്റെ പ്രതാപത്തേ
മന്നിടവാസികൾക്കെന്നും പ്രസംഗിക്കുന്നോ 124

എന്നതുപോൽ വങ്കിരാമ ചന്ദ്രനുമീമ്മൂഴിയിങ്കൽ
നിന്നുചെയ്യാൻ ദേവനന്ദ തിരുചിത്തമായ്. 125

മാതാവിന്റെ വിയോഗവും താതവേർപാടിവയൊന്നും
ഏതുമേതുമറിയാതെ ബ്ലേക്കുനോടൊത്തു 126

മാലുതെല്ലുമിയലാതീ മൂലഭൂപാലക ബാലൻ
ബാലചന്ദ്ര സമാനനായ് വളർന്നു കൊണ്ടാൻ. 127

എങ്കിലും വങ്കീശ്വരി തന്നകാല നിര്യ്യാണമയ്യോ!
സങ്കടപ്പെരുങ്കടലിൽ മുങ്കിയീഭൂമി 128

കാഞ്ചനതുല്യമായ് നിന്നു വിളങ്ങിയോരേക പൊൺപൂ
വങ്കിഭൂപാലക കുലദാരുവിൽനിന്നു 129

ആരുമാരും നിനച്ചിരിയാഞ്ഞൊരു നേരമാഹന്ത!
പാരിൽ വീണുപോയ ശോകമെന്തു ചൊല്ലാവൂ! 130

സന്താപശാന്തിയ്ക്കു മഥസന്തതി വർദ്ധനയ്ക്കുമായ്
അന്തരമെന്നിയേ ഭൂപൻ മാർത്താണ്ഡവർമ്മാ 131

കൊണ്ടുവന്ന നട്ടുകൊണ്ടാൻ രണ്ടു സന്താന വല്ലികൾ
പണ്ടേപ്പോൽ മാവേലിക്കരപ്പൂങ്കാവിൽ നിന്നും 132

ഋവമുണ്ടായ് നമ്മുടേയ ബാലകന്നു നാലുമാസ
മാവരിന്നു മുമ്പുനല്ല സോദരിമാരും. 133

നക്ഷത്രമദ്ധ്യേ വിളങ്ങും നക്ഷത്രേശ സമാനമ-
ങ്ങിക്ഷ്വാണീവല്ലഭൻ നന്നായ് ത്തിളങ്ങീടന്നു. 134

താരന്നും പോയിതു നാകം തന്നിലേക്കെന്നതു തെറ്റേ
പ്രീതി കൈക്കൊണ്ടിശ്ശശാങ്ക ശിശുവിന്നടെ 135

കായ്യമെല്ലാം മഹീപതി മതിമാൻ മാർത്താണ്ഡൻ തന്നേ
സ്ഥൈര്യമോടൊത്തുനോക്കിച്ചു വന്നിതേനന്നായ് 136

അച്ഛനമ്മയുമില്ലാതുള്ള രണ്ടു ശിശുക്കടെ
ഇശ്വരയൊപ്പിച്ചോരു ഭൂപനാരുവാനോക്ക! 137

ഉന്നതമെന്നല്ലുറക്കവും ത്യജിച്ചുമത്തിരുമേനി
കേണീടാതെ കാത്തുകൊണ്ടാൻ ബാലരേ നിത്യം 138

അമ്മയുമച്ഛനുമൊന്നായ് വന്നതിന്നു സദൃശമോ
നിർമ്മലൻ മാർത്താണ്ഡ ഭൂപനെന്നതോനീടും. 139

എന്നാലീലാളനയേവം മൂലഭൂപാലകന്നഹോ?
മുന്നിലേറെ വയസ്സോളം വിധിച്ചതില്ല. 140

പാൺതലവാസികളെല്ലാമാൺതരായികരയവേ
ധാത്രീശൻ മാൺതാണ്ഡൻ ചെന്നങ്ങുസ്വമിച്ചയ്യോ! 141

വന്നയന്നാനുടൻ തന്നേ മന്നവൻ മനോഭിരാമൻ
മന്നിടത്തെത്തണഞ്ഞിപ്പാൻ ശീതാംശുവായി 142

ചന്ദ്രികയി ലാത്തമോദത്തോട്ടുമൊത്തു ഭാഗിനേയർ
ഇന്ദു സുന്ദരാനനന്മാർ പരിലസിച്ചു. 143

പൂവ്വജൻ മാൺതാണ്ഡനല്ലോ രാമചന്ദ്രനനുജനും
ഉവ്വിയിൽ സൂര്യ്യചന്ദ്രന്മാർ വിലസീടുന്നോ! 144

നക്ഷത്രങ്ങളരിശോഭ പൂണ്ടുകൊണ്ടു രണ്ടു വന്നി-
ങ്ങിക്ഷ്വാണിയിൽ സാമ്യമെന്യെ പ്രകാശിക്കുന്നൊ! 145

സുരലോകെ സുഖം പോരാഞ്ഞിരുവാനോരിങ്ങു വന്നീ
നരലോക നാകപുരി പിറന്നോ മോദാൽ? 146

ഇമ്മഹീശാന്വയ ധൎമ്മകൎമ്മമെല്ലാ മിതുപോലീ
നിൎമ്മലരൂപികളായി വിളങ്ങീടുന്നോ 147

മാതുലനിയ്യാണംകൊണ്ടു സന്തപ്തനാം പാൎത്ഥിവന്റെ
ചേതസ്സിന്നി ബാലരുടെ ചാരുലീലകൾ. 148

ഏതുമാത്ര മന്യത സന്നിഭമായിട്ടിരുന്നെന്ന-
തോൎത്തുകാണ്മാനെളുതല്ലേ മാനുഷക്കാൎക്കും. 149

പിച്ചപിച്ച നടന്നും പിന്നരുണ്ടുവീണും കുറേശ്ശേ
കൊച്ചുകൊച്ചു മൊഴിയൊക്കെപ്പറഞ്ഞു വിട്ടും. 150

ജ്യേഷ്ഠനുമായടിപിടി കൂട്ടിയും നിലവിളിച്ചും
പുഷ്ടമോദാലുടൻ തന്നേയട്ടഹസിച്ചും 151

സോദരിമാർ മടിയേറിച്ചിരിച്ചും കുന്നത്തടിച്ചും
മാതുലൻ തൻ തോളിലേറിയുപദ്രവിച്ചും 152

മൂലജാതനായിട്ടുമിത്തിരുമേനി തന്നുടേയ
ബാലലീലാ വിശേഷങ്ങളെത്ര ചൊല്ലാവൂ! 153

ബാല്യമൊക്കെ കഴിഞ്ഞാശു കൈമാരം വന്നുദിച്ചപ്പോൾ
ചേലൊടെ ബാലകന്മാരേയെഴുത്തിന്നാക്കി. 154

നലമോടു നിലത്തെഴുത്തഖിലവും കണക്കു മ-
ങ്ങലസത ലവലേശമിയലാതമ്പിൽ. 155

വാക്യവുമക്ഷരശ്ലോകമമരം സിദ്ധരൂപവും
നീക്കമെന്യേ കാലദിപമെന്നിവയെല്ലാം. 156

സോദരന്മാരിരുവരും സാദരം പഠിച്ചനേരം
ഖേദമെന്യേ വന്നുചേർന്നിതണ്ണാജി രായർ 157

പാട്ടിലിംഗ്ലീഷു നന്നായിപ്പഠിപ്പിപ്പാനായിക്കൊണ്ടീ
കുട്ടികളിരുവരേയും പുനു കല്യാണം. 158

ഇന്നിലം കൈവെടിഞ്ഞിട്ടീ ദേശികനാശു പോയപ്പോൾ
വന്നിതന്യൻ രഘുനാഥരായരു ബി. ഏ. 159

ക്ലേശമേശാതെഴുതാനും വായിപ്പാനും തന്നെയല്ല
പേശീടാനും ബലേ ഭേഷായ് പഠിച്ചീ ഭാഷ. 160

വിദ്യാസമ്പാദനത്തിനുലാദ്യകാലം മുതല്ക്കുമ്പോ
ശ്രദ്ധതെല്ലുള്ളവായതവിടത്തേക്കു. 161

വിത്തമെല്ലാത്തിലുംവച്ചു സത്തതാം വിത്തമീവിദ്യ
ഉൾത്തടത്തിലോർത്തുകണ്ടാനിത്ഥമീ ഭ്രുവൻ. 162

വന്നുകേറും രാജ്യഭാരം തലയിലെന്നെങ്കിലുമ-
ന്നൊന്നുകൊണ്ടുമിതുപോലെ വന്നിടാ കായ്കും. 163

ജ്ഞാനരത്നാകരമാം സംസ്കൃതത്തിന്നുടേയ പാരം
ഉന്നതം വിനാ കടന്നിതേ ചെറുപ്പത്തിലേ. 164

ഇന്ത്യയിലിപ്പൊഴുതേറെം മഹത്തുക്കൾ വണങ്ങുന്ന
ഹിന്ദുസ്ഥാനി ഭാഷയും കൈവശത്തിലാക്കി. 165

മാതൃഭാഷായോഷയാകും കൈരളിക്കുവണ്ണം നാഥൻ
ഭർതൃപമവണ്ണമായി തമിഴിന്മേലും. 166

അപ്പോഴേക്കും ഭാഗധേയമൊത്തുചേർന്ന ഭാഗിനേയർ
ദുഷ്കൃദുഷ്കൃമെപ്പേരും തീപ്പോരു നാലാൾ 167

ജാതരായിരിപ്പതായോരു ഭഗിനിക്കെന്നതു മൂലം
ജാതമായ മോദമേതും പറഞ്ഞാലെത്താ 168

നാലുവേദ മദ്ധ്യയൊരു വേദവ്യാസനെന്നവണ്ണം
ചേലൊടീ മാതുലനന്ന വലസീതല്ലോ. 169

പാരാതെ പതിനാറാകും തിരുവയസ്സായ നേരം
ചേരുമ്പടി നടത്തിയത്തിരു മാടമ്പും. 170

ചിത്തസൈന്യത്തോടു മൊത്തിത്തിരുമേനി പാർത്തലത്തിൽ
പാർത്തുവന്നിവണ്ണമൊക്കെക്കുറച്ചു കാലം 171

മർത്ത്യനൊന്നു നിരൂപിച്ചു പ്രസിച്ചീടും കാലമപ്പോ!
ചിത്തതാരിൽ ദൈവമന്യം നിനച്ചീടുന്നു. 172

ദേഹം രണ്ടെങ്കിലും ദേഹിയൊന്നു മാത്രമീവിധത്തി-
ലാഹന്ത! വാണൊരു ജ്യേഷ്ഠസോദരൻ കഷ്ടം! 173

അല്പനുമമ്മയും പോയവഴി നോക്കിപ്പുറപ്പെട്ട-
തച്ഛനാമിത്തിരുമേനി തൻ മനമയ്യോ! 174

ഏതുമാത്രമാധികേറി മറവാൻ മൂലമായെന്ന-
തോർക്കുകാണാം കുറേയൊക്കെയിന്നിതിൽ നിന്നു 175

പൂവ്വജൻ വേവിട്ട നാൾതൊട്ടൊട്ടുമില്ലെന്നായി ചിന്ത
ദുർവ്വാര ദുഃഖ മൂലമായ് പ്പുഠിത്തതിങ്കൽ. 176

ഭർത്തിരിത്തു കാത്തിടാനായ് ചേർത്തുകൊൾവാനൊരുത്തിയെ
പാർത്തിതേ നാഗരുകോവിലമ്മവീട്ടിങ്കൽ 177

രാമവർമ്മ മഹീപതി യത്തനഭംഗിമണിയെത്ത-
ന്നോമനഭ്ഭാഗിനേയന്നായ് നൽകിച്ചു വേഗാൽ 178

ശക്രപ്രസ്ഥതുല്യ തന്നിൽ തേന്മഴയെന്നതുപോലെ
ഭാഗ്യപൂരം കൊണ്ടു വന്നു ചേർന്നിതീവണ്ണം. 179

കാലമേറെക്കഴിയും മുമ്പെങ്കിലുമാകുലം വന്നീ
മൂലഭ്രപാലകൻ തന്നോടടുത്തുക്രൂടി 180

ചൊല്ലൊഴുന്ന മഹാരാജൻ നല്ലൊരു മാതുലൻ പോയി
സ്വർല്ലോകം പ്രാപിച്ചിതല്ലോ കഷ്ട മയ്യയ്യോ!! 181

വന്നയന്നിതതിവേഗം വിശാഖർക്ഷോത്തുവൻ ഭ്രുപൻ
മന്നിടം പാലിപ്പതിന്നായിളയമ്മാവൻ 182

മുറപോലെ മൂലജാതൻ തിരുമേനി താനുമിള
മുറകെക്കൊണ്ടിളകാതെ വിലസീതല്ലോ. 183

രാത്രിയാശു കഴിഞ്ഞിട്ടു പകലെന്നപോലതേയീ
ധാത്രീപതി ചരിത്രത്തിൽ സുഖദുഃഖങ്ങൾ. 184

മാതുല നിഷ്ക്രാണ നിശ കഴിഞ്ഞുദിച്ച ദിനകരൻ
ങ്ങതൊരു മലമുകളിലുദിച്ചോ വന്നു. 185

വിരവിനോടതേശൈലം മൂലമായി ഭവിച്ചേറെ-
മരിയോരു രജനിക്കിത്തിരുമേനിക്കു. 186

തന്നുടേയ പ്രതിച്ഛായ തന്നെയെന്നു തോന്നുമാറ-
ന്നിന്നിലത്തിലൊരു സുതം പെറ്റിട്ടു തൻറെ 187

പ്രാണനെക്കാൾ പ്രേമമേറും പ്രേയസിപ്രാപിച്ചു നാകം
പ്രാണനാഥം കൈവെടിഞ്ഞു കഷ്ടമയ്യയ്യോ! 188

ദൈവ തിരുമനസ്സിൻറെ യാഴമാരിങ്ങറിയുന്നു?
ഭൂവിലാരുള്ളറിവാളർ പേരിനെന്നെന്യേ! 189

താതനും മാതാവുമില്ലാതിരുന്നോരു ശിശുവിപ്പോൾ
താതനും മാതാവുമൊരു ശിശുവിന്നായൊ? 190

പണ്ടുതൻറെ ചെറുപ്പത്തിലച്ഛനോടു കൊണ്ട കടം
വീണ്ടുകൊൾവാൻ സുതനേവം ജാതനായിതോ! 191

കൈകരത്തിലെടുത്താശു താലോലിച്ചു മുമ്മവെച്ചും
കൈക്കണ്ണീരിൽ പലപ്പോഴും കുളിപ്പിച്ചുമേ 192

കൂടെത്തന്നെ കിടത്തിയും കൂട്ടംവണ്ണം കരുതിലു
കൂടാതൊക്കെക്കാത്തുകൊൾവാൻ പണിപ്പെട്ടുമേ. 193

സ്വന്ത കൈകൊണ്ടു തന്നേ തീറ്റിയും പോറ്റിയും ന
സന്തതമന്തികേ തന്നേയിരുത്തിക്കൊണ്ടും (ന്നായ് 194

കാന്തയേച്ചിന്തിച്ചു വെന്തു വെണ്ണീരാവാൻ തുടങ്ങുന്ന
സ്വാന്തസന്താപ തീവ്രത്തീ കെടുത്തികൊൾവാൻ 195

പഞ്ചമെന്ന്യേ സുതാനന ഗഗനത്തിൽ നിന്നു പെയ്യും
പുഞ്ചിരിപ്പാൽ മഴയാകെ നനഞ്ഞുകൊണ്ടും. 196

മാന്യമൊക്കെത്തീർന്ന ചിത്താനന്ദമാശു ലഭിപ്പാനായ്
മന്ദഹാസമധു മകൻ മുഖാരവിന്ദം 197

തന്നിൽ നിന്നെന്നുമേയുണ്ടുംകൊണ്ടുമീ മട്ടിലീ ഭൂപൻ
അന്നു നന്നായ് വളർത്തോരു പുത്രൻ താനത്രേ. 198

ഇക്കാലം നാഗരുകോവിൽ നാരായണാഭിധ്യനെന്നു
ദിക്കിലെങ്ങും പുകൾപൊങ്ങും തമ്പിയങ്ങുന്ന് 199

തീർത്തുപിട്ടില്ലിരുകൊണ്ടും വിരഹാർത്തിയതുമൂലം
തീർത്ഥമാടാമെന്നുറച്ചു ധാത്രിപനാശു 200

ഗണ്യമായി മലയാളത്തുള്ള പുണ്യനഗരങ്ങൾ
പുണ്യശ്ലോകൻ നടന്നൊക്കെ മിക്കതും കണ്ടു. 201

മാടാക്ഷീ വല്ലഭൻ തന്റെ ചൊല്ലിനൊത്തിത്തിരുമേനി
ആടലെന്യേയവിടേയും പോയതുകാലം 202

അഞ്ചാതഞ്ചാണ്ടവനിപാലിച്ചു പിന്നുമറഞ്ഞയ്യോ!
വഞ്ചിപൻ വിശ്വഭൂപൻ ഭൂരംഗം വിട്ടു 203

പാർത്തലമാകവേ യേറെമാർത്തമായിക്കരഞ്ഞീ ഭൂ-
ഭർത്താവിന്റെ വിരഹത്തിൽ കുളങ്കം വിട്ടു 204

ചന്ദ്രോദയമതും പാർത്തുവാഴുമാഴി കണക്കുമ-
ങ്ങിന്ദുവിനെ കാത്തിരിക്കുമാമ്പൽ പോലെയും 205

അരുണന്റെ വരവതും നിരീക്ഷിച്ചു സാരസവും
മാരിപാർത്തു വേഴാമ്പലും മരുവുമ്പോലെ 206

രാമചന്ദ്രൻ തന്നുടേയോരു ദയവും പ്രതീക്ഷിച്ചു
യാമിനിയുമെണ്ണി വാണാർ ജനങ്ങളൊക്കെ 207

കൊല്ലാണ്ടുമായിരത്തറുപത്തിയൊന്നു ചിങ്ങമാസം
നല്ലൊരു മുഹൂർത്തം തന്നെ രണ്ടാംതീയതി. 208

ശ്രീമൂലം തമ്പുരാൻ തൻറെ സിംഹാസനാരോഹണമി-
ന്നീമന്നിലൊക്കവേ യേവം പറഞ്ഞു വാർത്ത 209

തിങ്ങിവിങ്ങും രാജഭക്തിയീശ്വരാർത്ഥനാശ്രുപേണ
എണ്ണമേ മേല്പട്ട കേറിയെന്നതു നൂനം 210

സ്വാനന്ദപുരപുരമാകെയാനന്ദ സാഗരത്തിങ്കൽ
ഉന്നതമെന്നേ നിമഗ്നമായ്ച്ചമഞ്ഞു ചിത്രം. 211

രാമചന്ദ്രോദയം കാണാഞ്ഞുഴന്നീയാഴി തന്നുടെ
ഭീമഭംഗ പരമ്പരയാം പുരുഷാരം 212

ഭക്തിയാകും കാറതേറു ശക്തിയായിട്ടിളകുമ്പോൾ
ഭക്തലോകപ്രിയൻ വന്നങ്ങുദിച്ചതല്ലോ 213

കടലെല്ലാമുടൻതന്നേ ശാന്തമായി വെടിയുടെ
ചടുചടരടിതം കേട്ടെന്നതുപോലെ 214

തടവുകാരൊരു മുപ്പത്താറു പേരേയുടനടി
വിട്ടയച്ചയിതല്ലോ വിലങ്ങു വെട്ടി. 215

കൂടിശ്ശിഖയുള്ള കരം വകയിൽ മൂന്നര ലക്ഷം
കൂടികൾക്കു കനിവു പൂണ്ടിളവു ചെയ്തു. 216

കൂടിപ്പാനായ് ജലമില്ലെന്നുള്ളൊരാടൽ വന്നിടാതെ
തടുപ്പതിനായിക്കൊണ്ടിട്ടവിടവിടെ 217

കടിതിയിൽ വാപികൂപാദികൾ വെട്ടിച്ചിടുവാനും
കേട്ടുപാട്ടു പോകീടാനായാണ്ടോടാണ്ടേതും 218

മുടങ്ങീടാതായിരത്തഞ്ഞൂറു ക്രൂപാ കൊടുപ്പാനും
മടിക്കുടാതവിടന്ന കല്പനയായി. 219

ഇടിഞ്ഞൊററം മുടിഞ്ഞിങ്ങു കിടക്കുന്ന ക്ഷേത്രമെല്ലാം
ഉടൻ നന്നാക്കിച്ചിടാനുമരുളിച്ചെയ്തു. 220

നാലുദിക്കിൽനിന്നു മനന്തായം പ്രാപിച്ച മർത്ത്യ-
ജാലമൊക്കെ കുതൂഹല ശാലികളായി 221

നിത്യവേയക്കുനും ചെന്ന പശ്ചിമാം ഭോനിധിക്കുള്ളിൽ
വൈകുമണ്ണു മറഞ്ഞിതേ യിരുട്ടുമായി. 222

ഭക്തികൊണ്ടുഭരായുള്ള ജനങ്ങളൊക്കവേ സവ്-
ശക്തനോടർത്ഥിച്ചാരപ്പോൾ ഭൂപനു വേണ്ടി 223

നാലേഴാകുമിളംപ്രായത്തിങ്കൽ വന്നുചേന്ന നാജ്യ-
പാലനഭാരം വഹിച്ചു പോരുവാനായി 224

ത്രൈലോക്യനായകൻ തന്നെ യനുഗ്രഹവുമിരന്നു
മൂലഭൂപാലകൻ താനും വാങ്ങുകൊണ്ടിതേ 225

എന്തിനീദേവദത്തനർത്ഥിച്ചിടുന്നീശനോടിത്ഥം
എന്തുമേ ചോദിച്ചിടാതെ കൊടുക്കുമല്ലോ! 226

ഭാരതീയക്കൊരു സന്മാതൃകാരാജ്യം വഞ്ചിനാടായ്
തീരുമാറാകണമെന്നങ്ങുറച്ചു ദൈവം. 227

തദർത്ഥം ഭാരത ഭൂഭർത്താക്കന്മാക്കൊക്കവേയേറ്റം
തദ്ദീയ നാഥനും സൻമാതൃകയാകണം. 228

മൂലഭൂപാലകൻ തന്നെയിരിന്നായി ദൈവമേകി
ചേലൊടീജോലി ചെയ്യീടാനുറച്ചു താനും. 229

അമ്പമ്പോ! കൃത്യനിഷ്കർഷി തമ്പുരാനേപ്പോലെ വമ്പർ
മുമ്പുണ്ടായിട്ടില്ല പിമ്പുണ്ടാകയുമില്ലാ 230

ഭാവമുണ്ടപ്രഭാകരനാരുവാനെന്നെക്കവിഞ്ഞീ-
ഭൂവിലുള്ള കണിശക്കാരീവിധമൊക്കെ 231

എങ്കിലോ രാജീവബന്ധോ! വസന്താദിദ്വയകാലേ
ശങ്കവിട്ട ശുശാങ്കന്റെ കാലലേശം നീ 232

നീതികേടായ്ക്കവന്നിട്ടുണ്ടന്യകാലേ മടിയേറി
ശീതാംശുവിനേറെ നേരം കൊടുക്കുന്നില്ലേ? 233

മിടുക്കേറെ പറഞ്ഞീടും ഘടികാരം പിന്നെയെന്നോ-
ടടുപ്പോരാർ കിടക്കുന്ന കൃത്യനിഷ്ഠ്യ 234

വേനൽവന്നിങ്ങടുക്കുമ്പോൾ മന്ദനായി ഭവിച്ചും തൻ
മേനിയൊന്നു തണുക്കുമ്പോളെടുത്തോടിയും 235

നടക്കുന്ന വഞ്ചക! നീ കണിശക്കാരനെന്നേവം
മിടുക്കു ചൊല്ലുവാൻ തെല്ലും ലജ്ജയില്ലയോ? 236

കേട്ടുകൊൾക നിത്യകർമ്മാനുഷ്ഠാനത്തിലതിയായ
നിഷ്ഠയുള്ളോരീ മഹാരാഷ്ട്രിനുടെ മട്ട് 237

മാരിയെത്ര കഠിനമായ് ച്ചൊരിയട്ടെ മഞ്ഞു വന്നി-
പ്പാരിടമെല്ലാം നിറഞ്ഞു മറിഞ്ഞീടട്ടേ. 238

ഘനതമഞ്ഞു വെള്ളപ്പുള്ള നേരം പള്ളിക്കുറുപ്പുണ-
ന്നാരാലുടൻ കടവിലങ്ങെഴുന്നള്ളീടും 239

തിരുമുത്തു വിളക്കുക മുതലായിപ്പലജോലി
വുരുവേഗം കഴിച്ചിട്ടുതിരുമേനിയും 240

തിരുമുഖം നിരീക്ഷിപ്പാൻ വരവാകുന്നോരെയെല്ലാം
വിരവോടേ കണ്ടോരോന്നങ്ങരുളീടുന്നു. 241

ഒരുമണിക്രൂരും പിന്നെയരയും ചെല്ലുന്ന നേരം
വരവാകുമാറരുൾ കൊട്ടാരം വൈദ്യൻ 242

ശരിയായിട്ടിരിക്കുന്ന തിരുമേനിയൊക്കെയെങ്കിൽ
പരിചോടേ നീരാടാനായെഴുന്നള്ളുന്നു. 243

നീരാട്ടം കഴിഞ്ഞു മന്ദേതരം വന്നു ചേർന്നീടുന്ന
നേരമെട്ടുമണി മുട്ടാതാകുന്ന ഘട്ടേ 244

പേരെഴുന്നോരാ നേവാരപ്പുരയ്ക്കൽ ബ്രാഹ്മണക്കായി
പാരം നിത്യദാനം ചെയ്വാനായിക്കൊണ്ടേന്നും 245

ഉരുതരഭക്തിയോടേയെട്ടരയാം ദശാന്തരേ
തിരുമേനി തിരിക്കുന്ന ശ്രീകോവിൽ നോക്കി 246

തിരികെയങ്ങവിടന്നൊൻപതു മണിയാകുമ്പോഴു
വരവാകുന്ന ളതേത്താണുന്നതം പിന്നെ 247

നൂറുക്രൂട്ടം വിഭവങ്ങളോടു ചെന്നോരുളതേത്തി-
ലോരോന്നു തൊട്ടെന്നും താൻ തൊട്ടില്ലെന്നും വരും 248

നേരമമ്പോടൊമ്പതരയായിടുമ്പോളുതേത്തു
തീരുമാറാകുന്ന പിന്നെ വിശ്രമം സപ്പല്ലം 249

പത്തുമണിയടിക്കുമ്പോളെത്തിടുന്ന കാര്യക്കാരൻ
പത്തുനൂറായിരം ക്രൂട്ടം കാര്യവുമായി 250

ഒട്ടുമേമുട്ടാതെ മൂന്നേമുക്കാല്യ നാഴികയോളം
കേട്ടിട്ടുന്നിക്കായ്യുമൊക്കെപ്പുക്കുസമ്മോദം 251

പിന്നെയുച്ചയ്ക്കൊരു മണി വരെയും രാജ്യകായ്യങ്ങൾ
രന്നത്താൻ ചെയ്യേണ്ടതൊക്കെ നടത്തീടുന്നു. 252

അനന്തരമൊരു മണി നേരം കൂടേയുറങ്ങുന്നി-
തനന്തസെന്യപ്പുത്തൊടൊത്തിത്തിരുമേനിയും 253

കാഷ്ടിയുണ്ടു രണ്ടിനതു കുഴിയുമ്പോളുദ്യോഗസ്ഥ-
രെപ്പേപ്പെട്ടോരോരോരുത്തർ വന്നു ചേരുന്നു. 254

ആഴ്ചയിൽ രിങ്കളും വെള്ളിയെന്നു രണ്ടു ദിനങ്ങളിൽ
വീഴ്ചയെന്യേ ദിവാൻജി വന്നീടുക വേണം 255

എഴുനാളിലൊരിക്കലെങ്കിലും വരാതിരിക്കൊലാ
ശേക്ഷമുള്ള വലിയോരുദ്യോഗസ്ഥന്മാരും 256

മൂന്നേമുക്കാൽ മണിയോളമീ വകക്കായ്യുങ്ങളൊക്കെ
പിന്നെയാശു സവാരിക്കായൊരുങ്ങീടുന്നു. 257

നാലടിച്ചാലുടൻ തന്നേ വണ്ടിയേറിഗ്ഗമിക്കുന്നു
കാലമൊട്ടു വയ്കും തിരിച്ചെഴുന്നള്ളുമ്പോൾ 258

വന്നുചേർന്നിട്ടുടൻ പിന്നെ കുടവിലെഴുന്നള്ളത്താം
പിന്നെ വേഗാൽ നീരാടി വന്നന്തിച്ചാത്തും 259

മണിയേഴാകുമ്പൊഴുത്താഴവും കുഴിഞ്ഞു ചെന്നേ
മണിസെന്യമേറി മെല്ലെ ലാത്തുന്നു തെല്ലു 260

ഏഴരയൊട്ടോൻപതോളം വായന തന്നെയോരോന്നു
പാഴിലുണ്ടോ ഞൊടിനേരം കളയുന്നമ്പോ! 261

ഒൻപതാകുന്നളവു പള്ളിക്കുറുപ്പു കൊള്ളുവാനാ
യപ്പൊടേ തമ്പുരാനുമങ്ങെഴുന്നള്ളുന്നു. 262

താമുപ്പരില്ലകുരിയി ലെന്തുമാത്ര മധികമീ
ശ്രീമൂലം തമ്പുരാനപ്പോളുറങ്ങുന്നുണ്ടു! 263

എള്ളിടമ്മിപ്പരിവുകൾക്കൊന്നിനു മന്തരം വന്നി-
ട്ടുള്ളതായിക്കേട്ടുകേൾവി പോലുമേയില്ല. 264

ആതൊരു പുരുഷനേതൊരു ഘടികാരമന്യ ഭ്രുപൻ
ഭീതിപൂണ്ടു വിറകില്ലിക്കുണിശം കേട്ടാൽ 265

മാതുകാപുരുഷനല്ലീ ധാത്രീശനെന്നെത്തുത്തിടാൻ
ഉൾത്തടത്തിൽ കരുത്തുള്ളോനുണ്ടെങ്കിൽ കൊള്ളാം. 265

ഇരുപത്തിരണ്ടു കൊല്ലമല്ലേ താൻ വാണൊഴിഞ്ഞപ്പോഴി
തിരുവിതാംകോട്ടിനുടെ നിലയൊന്നോർപ്പൂ! 267

വാട്ടവും കോട്ടവുമെന്നു നാട്ടുരാജ്യങ്ങളുടേയ
ക്കൂട്ടത്തിൽ മാതുകാരാജ്യമിതു താൻ പിട്ടം. 268

മുന്നം മന്ത്രിസത്തമനാം മതിമാൻ മാധവരായർ
ഉന്നിയതുനം വിനാനിർവഹിച്ചീ ഭ്രുപൻ 269

ഭാഗ്യാതിരേകത്താലെയിത്തിരുമേനി തൻ മന്ത്രിമാർ
യോഗ്യന്മാരായിരുന്നേറെം മികതും ചൊല്ലാം. 270

രാമയ്യങ്കാർ ജോലിവിട്ടിട്ടുടൻ തന്നെ വന്നതല്ലോ
രാമരായർ ദിവാനായി പ്രസിദ്ധൻ പാരം. 271

പിന്നെ മന്ത്രി പദം പ്രാപിച്ചോരു ശങ്കരസുബ്ബയ്യർ
തന്നെയിന്നും മറന്നിടാൻ കാലമായില്ല. 272

അഞ്ചുകൊല്ലകാലമാശ്രു കഴിഞ്ഞ നേരത്താസ്ഥാനം
അഞ്ചിതമായിതു കൃഷ്ണസ്വാമിരായരാൽ. 273

ആദിമ മാധവരായർ തന്നുടെ വംശജൻ വന്നി-
ങ്ങേതദനന്തരം വി. പി. മാധവറാവു. 274

തിരുമേനിക്കീസ്സു ചിവസത്തമനെല്ലാംകൊണ്ടുമേ
പരമനുരൂപനായിരുന്നിതു നൂനം. 275

മഹിശ്രൂരമഹീപതീ മന്ത്രിപദം കൈക്കൊള്ളുവാൻ
ബഹുവേഗം പൊയ്ക്കുളഞ്ഞീ തദ്ദേഹമെന്നാൽ. 276

പിന്നെ വന്ന ദിവാൻജിയാം ഗോപാലാചാരി തൻകാര്യ്യം
ഒന്നുമേ ചൊല്ലണമെന്നു തോന്നീടുന്നില്ല. 277

കൊല്ലമൊന്നു തികച്ചിവിടിരുന്നേച്ചദ്ദേഹം പോയി-
ട്ടില്ലയോ വന്നിപ്പോൾ രാജഗോപാലാചാര്യ്യർ 278

മാടഭൂപ മന്ത്രിയായിരുന്നു മുമ്പവിടത്തിൽ
പൊടിപൊടിച്ചോരീദേഹമിവിടത്തിലും 279

പൊന്നു തിരുമേനി തന്നെറ യശശ്ശുഭ്ര ധാവല്യത്തെ
തന്നാലായപോലെ കൂട്ടുമെന്നാശിച്ചീടാം. 280

ഇത്തരമുത്തമന്മാരാം സചിവ സത്തമന്മാരോ-
ടൊത്തു താനീ ധാത്രിവാണ വിധമെന്നോഷ്മൂ! 281

ലക്ഷ്മി തന്നെറ യാലയമിങ്ങോട്ടു മാറി യെന്നപോലെ
ഇക്ഷമയിലെങ്ങുമേ ശ്രീവിളങ്ങീടുന്നു. 282

പഞ്ചമെന്നു പടയെന്തെന്നറിവാനാഗ്രഹമുൾക്കിങ്ങു
നെഞ്ചകത്തു കൊതിയേറെറം വളർന്നീടുന്നു. 283

പണ്ടു കേട്ടിട്ടുള്ള കൊള്ളക്കാരിഹ കാണ്മതിന്നില്ല
ഇണ്ടൽ വിട്ടു ജനമൊക്കെ വസിച്ചിടുന്നു. 284

മണ്ടുകീറും മട്ടിലുള്ള കരം കേറിക്കരയിച്ചു
തെണ്ടിക്കുന്നില്ലിഹ തെല്ലും ജനക്രൂട്ടത്തേ 285

ആകരസ്സു കടവൊന്നു കടപ്പാൻ കാശു കിട്ടേണ്ട
സക്കാരിന്നു, തലവരി കൊടുത്തീടേണ്ട. 286

തകുതായ തെളിവും വിസ്താരവും ക്രൂടാതെ കണ്ടി-
ങ്ങാക്കുമേ നൽകുമാറില്ല തെറ്റന്നു ശിക്ഷ 287

ഹിന്തുവും കൃസ്ത്യനുമെന്നൊരന്തരം തൻ പ്രജകളോ-
ടന്തരംഗേ തെല്ലുമില്ലിത്തിരുമേനിക്കു. 288

മാമൂലേതു മാമൂലാഗ്രമുൻ മൂലനം ചെയ്യാതെകണ്ടീ
മൂലഭൂപാലകൻ താൻകാലാനുസ്യൂതം 289

നവംനവമായിട്ടോരോ പരിഷ്കാരം നാട്ടിലെങ്ങും
ദിവാനിശം ചേഷ്ടതുണ്ടോ പറഞ്ഞാലെത്തു! 290

വിദ്യമൂലം മനഃപാകം സിദ്ധിയാതുള്ളോരു ജന-
മെട്ടികിലോ സുകരമല്ലട്ടിക്കു വാഴാൻ. 291

ഇത്തരമുൾത്താരിൽ നന്നായറിഞ്ഞുള്ള ഭൂപൻ വിദ്യാ
വിത്തുചെന്നേ വിതച്ചാശു നാട്ടിലൊക്കെയും 292

പത്തിലൊന്നോടടുത്തുള്ള മുതലെടുപ്പിതിലേക്കായ്
ആത്തമോദമാണ്ടതോറും നീക്കിവെക്കുന്നു. 293

ദിക്കിലെങ്ങും പള്ളിക്കൂടം സക്കാരിൽ നിന്നുംതീക്കുന്ന
നീക്കമറന്യാലയങ്ങൾക്കേകുന്നു ധനം. 294

ഇതുമൂലം രിരു മൂലം തമ്പുരാന്റെ പ്രജാവൃന്ദ-
മതിവേലം ഖിരുദേന്തിയിറങ്ങീടുന്നു. 295

പുരുന രാജതപമുള്ള ജനനിയെന്നതുപോലെ
മാതൃഭാഷയതുംപാരം പോഷിച്ചീടുന്നു. 296

ഉന്നതങ്ങളാകുമോരോ പരീക്ഷകളോടു ചേൺ
മന്നിൽനിന്നു മലയാളം മിന്നീടുന്നിന്നു. 297

പണ്ടുപണ്ടേ മൃഷ്ടവിന്നു വശഗതയാം സംസ്കൃത-
മുണ്ടനന്താലയ മഹാ പാഠശാലയിൽ 298

വീണ്ടുവന്നു ജനിച്ചു വങ്ഖീന്ദ്ര വിദ്യാതല്പരത
കൊണ്ടാടീടും പതാകയായ് കളിയാടുന്നു. 299

എന്തിനേറെപ്പറയുന്നിതിരുവിതാംകൂറിനേക്കാ-
ളിന്ത്യയിൽ മറൊരു വിദ്യാസമ്പന്നയില്ലേ. 300

എണ്ണുവാനുമെഴുതാനും വായിപ്പാനുമറിയാത്ത
പെണ്ണുകുടി നാട്ടിലിപ്പോളില്ലെന്നു ചൊല്ലാം. 301

അറിവേതും നാരിമാക്കും തീയതല്ലെന്നു കണ്ടിട്ടി-
തിരുമേനി പള്ളിക്കൂടമവക്കായ്പ്പോണ്ടും 302

നാട്ടിലൊക്കെ നടത്തുന്നി, തനന്താലയത്തിൽ മഹാ
പാഠശാലയൊന്നുമതി കെങ്കേമമായി 303

കൈത്തൊഴിലാദിയായുള്ള പണികളിൽ ജനങ്ങൾക്കു-
ള്ളുത്തരോത്തരമുത്സാഹം വളത്തിടുന്നു. 304

പാരിലെങ്ങും പേരുപൊങ്ങും കനകൈനുദ്ദേശാലയൊ-
ന്നീരാജ്യത്തിലിപ്പൊഴുണ്ടായിരിക്കുന്നു. 305

സാങ്കേരികാദി വിദ്യാഭ്യാസത്തിനായിട്ടയക്കുന്നതൻ കൈച്ചിലവിന്മേൽ ശീമപ്പാളുകളെത്താൻ 306

തലസ്ഥാനമതിൽ മഹാ പാഠശാല ചട്ടമൊക്കെ നലമോടേ പഠിപ്പിപ്പാനായി സ്ഥാപിച്ചു. 307

നാട്ടിലൊക്കെപ്പരിക്ഷാരം വളർന്നതിനോടുകൂടെ കൂട്ടുകെട്ടും വളർന്നിതേയാളുകൾ തമ്മിൽ 308

ഇങ്ങുമിങ്ങും വർത്തമാനമറിവാനറിയിപ്പാനും എങ്ങുമേ കായ്ത്തുങ്ങളുണ്ടായ് വന്നിതെല്ലാർക്കും 309

ക്രൂലിയൊക്കെയതിയായിക്കുറച്ചും കാലത്തിനൊത്ത കോലമാശു ചമഞ്ഞുമുള്ളഞ്ചലൊന്നെന്യേ 310

ജനങ്ങൾക്കിത്തരുണത്തിൽ വേണ്ടതു മറിയില്ലെന്നേവം നിനച്ചാൻ തൻമനതാരിൽ തിരുമേനിയും 311

നാലുകാശിന്നുടെ കാർഡും, സ്റ്റാമ്പുകൾ നാനാതരത്തിൽ ചേലൊട്ടുണ്ടായ് വീ. പീ. യത്രം നടപ്പിലാക്കി 312

സ്പ്രിട്ടീക്കിന്റെ വകയാണെങ്കിലും കനിതഫാലുമീ നാട്ടിലെത്ര വളർന്നിട്ടുണ്ടിയിടക്കുമ്പോ! 313

ദേഹസൌഖ്യം നാസ്തിയെങ്കിലീ വകകൊണ്ടൊക്കെമർത്ത്യ നാഹന്ത! ഭൂവിലെന്തുള്ള ഫലം ചിന്തിക്കിൽ 314

ധർമ്മരാജ്യാധിപനിതോർക്കാതെയല്ല നാട്ടിലെങ്ങും ധർമ്മാശുപത്രികൾ സ്ഥാപിച്ചിരിക്കുന്നതു. 315

ഈണവൈദ്യത്തിനേക്കാട്ടിൽ നാട്ടുകാർക്കു ഗുണമേറെ കാണുമായിരിങ്ങായുർവേദ വൈദ്യത്താൽ 316

ആകയാൽ കെട്ടിച്ചു നാടൊക്കവേ നാട്ടുവൈദ്യശാല
ആകിട്ടുന്നിതവയ്ക്കൊക്കെ ഗ്രാൻഡുമേ നന്നായ് 317

മാത്രമല്ല കീഴ്ത്തിയേറുമായുർവേദ പാഠശാല
തീർത്തുകൊണ്ടാൻ ചിൻമോദാലനന്താലയേ 318

ശുചിയായിപ്പട്ടണങ്ങൾ കാത്തുകൊൾവാനായ് നഗര
ശുചീകരണക്കമ്മട്ടി കമ്മട്ടം വിട്ടു. 319

ഹാനിയെന്യേ ജനസൈന്യം താലൂക്കുതോറും പാലിപ്പാൻ
സായിട്ടേറിക്കാരെന്നൊരു പുരിയ ക്രൂട്ടർ. 32

ഏന്തവേണ്ട ധർമ്മരാജ്യത്തിനിമേലിൽ ധർമ്മരാജൻ
വന്നിടേണ്ടെന്നാണു ഭാവമെന്തതോന്നുന്നു. 321

കാലെടുത്താ കുലം വിട്ടു ചവുട്ടാവുന്ന തോട്ടു മുൻ
കാലത്തുണ്ടോ രിരുവിതാംകോട്ടെങ്ങാനുമുള്ള? 322

കാടുകേറി മറിഞ്ഞെല്ലാം മൂടിയല്ലേ കിടന്നതീ
നാടശേഷമിടക്കാലം വരുത്തുമയ്യോ? 323

ഇപ്പഴാട്ടെ നാട്ടുകാക്കൊക്കവേ പോക്കുവരവിന്നാ-
യിപ്പൊന്തുതമ്പുനാൻ ചെയ്തുതന്നതൊന്നോർപ്പു. 324

തോട്ടുകളെത്താത്തതായി സ്ഥലമില്ല നാട്ടിലിപ്പോൾ
പാട്ടിലെല്ലാടവും തോടും പാലവുമുണ്ടു. 325

ഒന്നുമേയില്ലെന്നു ചൊല്ലാമിനിച്ചെയ്വാൻ തീവണ്ടിയും
വന്നുകേറിത്തലവെട്ടം കാട്ടിയമൂലം 326

അന്യനില്ലിത്തിരുമേനിയോട്ടു തുല്യൻ മന്നിലെങ്ങും
മന്യമായമൊഴിഞ്ഞുള്ള സജ്ജന ബന്ധു. 327

ഭ്രരിപക്ഷം ജനങ്ങളും കാഷ്ടിക വൃത്തികൊണ്ടല്ലൊ
പോരുന്നു കാലക്ഷേപം ചെയ്യുന്നിരാജ്യത്തിങ്കൽ. 328

എന്തൊരൊത്താശയുമിങ്ങിക്കൃഷിവലന്മാക്ക ചെയ്യുവാൻ
സന്തതം സർവ്വാത്മനാ സന്നദ്ധനീ ഭ്രൂപൻ. 329

കേട്ടിട്ടുണ്ടോ പണ്ടൊരാനും ഭ്രമിപന്മാർ കൃഷികായി
നാട്ടുകാക്ക കടം തുക്കൂ കൊടുപ്പതായി. 330

കർഷകന്മാർ ഗ്രനം കാംക്ഷിച്ചെത്ര തോട്ടം ചിറയും നിഷ്-
കൃഷ്ടയായിപ്പണിയിച്ചാൻ നാട്ടിലൊക്കേയും 331

ഉന്നതമായി മദിച്ചോടിക്കടലിൽ ചാടുവാൻ പോയോ-
രാരിനു പൊന്നും പണവും കൊടുത്തു തന്നെറ 332

നാഞ്ചിനാട്ടിൽ കൃഷിക്കാക്ക പണിചെയ്യുവാനയച്ചിതേ!
വഞ്ചിനാഥഗ്രണ ഭ്രമാവാക്ക ചിന്തിക്കാം. 333

കള്ളപ്പുറയത്തും പിന്നെച്ചെറുനാഴിയിടങ്ങഴി
കള്ളത്തരമിവയൊക്കെയാട്ടിയോടിച്ചു. 334

നാട്ടിലുള്ള ജന്മികൾ തൻ പ്രജകളേയിട്ടുതെല്ലും
വട്ടം പുററിക്കാതെയുള്ള വ്യവസ്ഥ ചെയ്തു. 335

ദുഷ്കരമാം നെല്ലൂരം നിഷ്കാസനം ചെയ്തുരിനോടേ
നിഷ്ക്കരുണമുപ്പുഷ്പവും കർഷകർക്കുണ്ടായ്. 336

ഒട്ടധികം സാധുലോകങ്ങൾക്കൊഴിയാ ബാധയായി
ഇട്ടിരുന്ന വിരുത്തി താനൊഴിച്ചു വച്ചു. 337

കണ്ടെഴുത്തിൽ തകരാറു കണ്ടിടാതുള്ളാൻ തിരുമേനി
വേണ്ടപോലെ ചെയ്തുകൊണ്ടാൻ കരുതലുകൾ 338

എങ്കിലും പിന്നെയും വന്ന കുടികൾക്കു ചേന്നിട്ടുന്ന
സങ്കടം താൻ കൃപയോടെ കേട്ടു തീർക്കുന്നു. 339

കള്ളംചക്രം കൊണ്ടുണ്ടായ കൊള്ളയൊക്കെ തീപ്പുരിന്നായ്
വെള്ളിച്ചക്രം തെളിഞ്ഞു ചെമ്മുചക്രമാകീതേ. 340

കാൽച്ചക്രവുമരച്ചക്രമൊരു ചക്രമിവയൊക്കെ
മെച്ചമായ് ചെമ്പാൽ ചമച്ചു പഞ്ചമെന്നിയേ 341

കാൽരൂപായു മരരൂപാ പുതുതായിട്ടടിച്ചു
ചാരുവെള്ളി നാണയത്തിൻ കുറവു തീർപ്പാൻ. 342

കുറഞ്ഞും കഞ്ഞാവു കലാല്പമുതലായുള്ളവ
മുറയ്ക്കൊരു ഡിപ്പാർട്ടുമേൻറിൻെറ കീഴാക്കി 343

ഉപ്പിനുള്ള വില പാരം കുറയ്ക്കുക മൂലമായി-
ട്ടല്പമല്ലാതുള്ള നഷ്ടം നേരിട്ടുവന്നു. 344

തൻപ്രജാ ക്ഷേമമത്തേമാത്രം കാംക്ഷിച്ചിടുന്നോരിക്ഷ്മാപൻ
ഇപ്രകാരമുള്ള നഷ്ടം വകവെക്കുന്നോ. 345

പ്രത്യുത്തും തൽ പ്രജകൾക്കായ് വരവിനേക്കാട്ടിലേറെ
അത്യധികമല്ലോ വ്യയം ചെയ്യുന്നീ ഭ്രുവൻ. 346

പ്രത്യുത്തുമീപ്പൃഥ്വീതന്നിൽ മുതലെടുപ്പതുമേറെ
അത്യധികമായിട്ടല്ലോ വരുന്നു ദൈവാൽ 347

ഏതൊരുമട്ടിലേകേണ്ടു സ്വാതന്ത്ര്യം തൻ പ്രജകൾക്കു
ചേതസി ചിന്തമറിഞ്ഞിക്ഷിതിപരികു 348

തിരുമുമ്പേറിനു കൊല്ലം കഴിയും മുമ്പിതു സ്ഥാപി-
ച്ചൊരു സഭ നിയമനിർമ്മാണാർത്ഥമായി 349

ചൊല്ലെഴും മൈസൂരു ഭൂപനിരിനൊപ്പിച്ചവിടെയി-
ക്കൊല്ലമരേ്ര സഭയൊന്നു സമാരംഭിച്ചു 350

എന്തുമാത്രം ഗുണമിരിൻ സ്ഥാപനത്തിൽനിന്നുമിവി-
ടന്തർഭവിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു പറയാവതോ? 351

ചട്ടമുണ്ടാക്കിടുവനായ് നാട്ടുകാക്കു ക്രുടെയും കൈ
കിട്ടിയതു കുറഞ്ഞൊരു കാര്യ്യമാകുന്നോ? 352

സ്വന്തമായിട്ടൊരു ശിക്ഷാനിയമം നാട്ടിനുണ്ടായീ-
തെന്തുമാത്രം ഗുണത്തിനും കീർത്തിക്കും മൂലം 353

എങ്കിലുമീ നൽമരത്തേലിത്തിളുണ്ടാകായ്കുരിന്നായ്
തൻകൃപാദൃഷ്ടിയെപ്പോഴുമുണ്ടുരിന്മീതേ 354

പട്ടണപരിക്ഷരണക്കമ്മട്ടിക്കമ്മട്ടം തന്നിൽ
നാട്ടുകാക്കു സ്വാതന്ത്ര്യം പിന്നടിച്ചു വിട്ടു. 355

മരിയായില്ലിതുകൊണ്ടും തിരുമേനിക്കുമൂലം
പുതുതായിട്ടിതാമാറ്റും ഉറന്നാനൊന്നു. 356

തനിക്കുപ്പായ് രാജ്യഭാരം വഹിപ്പതിലേനം പാരം
ജനങ്ങളുമൊത്തുചേർന്നു പിടികിലല്ലോ. 357

രാജ്യകാര്യ്യങ്ങളിലെന്നെ ജനങ്ങക്കുള്ളോരുത്സാഹം
പൂജ്യമായിപ്പരണമിച്ചീടൊല്ലാതെല്ലും. 358

സങ്കടമായവക്കെന്തുമങ്കുരിപ്പതൊക്കെയവർ
ശങ്കവിട്ടെൻ സന്നിധൌ വന്നറിയിക്കട്ടേ. 359

ഇത്തരമോത്തിരിക്കുന്ന പൃഥ്വീശ സത്തമൻ തന്നെ
ചിത്തകാരുണ്യപാരാവാരത്തിൻ തീരത്തു 360

സത്വരം വന്നടുത്തിതേ മേത്തരമായൊരു കപ്പൽ
ഉത്തമനാം നാവികനോടും സമനിതം. 361

ശ്രീമൂലം തമ്പുരാൻ തന്റെ പ്രജകൾക്കായിത്തുറന്ന
ശ്രീമൂലംപ്രജാസഭയിക്കപ്പലാകുന്നേ. 362

വാരിയാലും കോരിയാലും തീരാതെ മുത്തുരത്നങ്ങൾ
പാരമീക്കപ്പൽ നിറയെക്കിടപ്പതുണ്ടേ. 363

നെല്ലുരനാശിനിയെന്നുകരസംഹാരിയെന്നുള്ള-
തൊക്കെയിക്കപ്പലിൽ തന്നേ വന്നവയാണേ. 364

ഉദ്യോഗ ദൃഷ്ട്യത്തിനൊരു സിദ്ധൌഷധവുമീയാന-
പാത്രത്തിലിത്തിരുമേനി വരുത്തീട്ടുണ്ടേ. 365

തിരുമൂലം തമ്പുരാന്റെ കരുണാവാരിധി പോറ്റി
ചിരകാലം നിലനിൽക്കുമാറാകട്ടെയിക്കപ്പൽ. 366

കണ്ണുകൊണ്ടു തോണിയൊന്നു കണിപോലും കണ്ടിടാത്ത
കപ്പിത്താന്മാരിരിൽക്കേറാരിരിക്കട്ടേ! 367

നവംനവമായിമെന്മേൽ പരിഷ്കാരം വളർത്തിയീ
അവനിയാചന്ദ്രതാരം വാഴിച്ചു കൊണ്ടു 368

മൂലമഹീതലപാലൻ താനുമേ പരിലസിപ്പാൻ
ഇനുലോക നിയന്താവനുഗ്രഹിച്ചീടട്ടേ! 369

മേല്പോയ്മയുടേയ നേക്കിത്തിരുമേനിക്കുള്ള ഭക്തി
യോകിലന്യാദൃശമെന്നേ ചൊല്ലിടാനുള്ളു. 370

ചേലൊടി ഭൂപാലകൻ താൻ സിംഹാസനപ്രാപ്തനായി
കാലമേറെക്കഴിയും മുമ്പല്ലോ വന്നുള്ളു. 371

ഭ്രരിശ്രീ രിങ്ങിട്ടും വാപ്യാതയാം വിക്ടോറിയാ രാജ്ഞി
പാരാതാണ്ടമ്പതു വാണ ജൂബിലിഷോക്ഷം 372

അമ്പമ്പോ! യീമഹോത്സവമെത്ര മോടിക്കുമാറാ-
ണമ്പൊടിത്തമ്പുരാനിങ്ങു നടത്തിച്ചതു 373

നാട്ടിലെല്ലായിടവും കോലാഹല ശബ്ദങ്ങളെന്യേ
കേട്ടീല മറൊരു വക രണ്ടുനാളേയ്ക്കു 374

സാധുക്കൾക്കൊക്കവേ കഞ്ഞി സായിപ്പന്മാക്കഥ തീറ്റി
സാദരം സ്കൂൾകുട്ടികൾക്കു പലഹാരവും. 375

സർവ്വത്ര ഷോക്ഷയാത്രകൾ നിഷ്ണാണ നിഷ്ഷോക്ഷപൂർവ്വം
സർവ്വത്രജൂബിലിഷോക്ഷമെന്നതേ വേണ്ടു. 376

കുറക്കാർ പന്ത്രണ്ടുപേരെ വിലങ്ങാഭ്ര വെട്ടിവിട്ട
മുറ്റും പല നികുരികൾ കുറച്ചു വച്ചു. 377

കൊല്ലത്ത സംസ്ഥാപിതമായിരിൻ സ്മാരകാർത്ഥമേറ്റം
ചൊല്ലൊത്തോരാഭ്രപത്രിയുമതിമോഹനം. 378

ഇങ്ങിനെയിംഗ്ലണ്ടിനുമേയിണ്ടൽ നൽകീടുമാറേറ്റം
ഭംഗിയായ്ക്കൊണ്ടാടിനാനീ ജൂബിലിയിങ്ങു. 379

കാണിമോറാ പ്രഭവാകും മദിരാശി ഗവർണ്ണക്കു
കാണുമാറാകണമീനാടെന്നൊരു വാഞ്ഛ. 380

അപ്പടിപ്പൊത്തിവിടത്തിൽ വന്നു മൂന്നു ദിനം പാർത്തു
പിള്ളാട്ടു സന്തുഷ്ടനായിത്തിരിച്ചുപോയി. 381

ദേശസഞ്ചാര കാര്യത്തിൽ പൂർവ്വ മുൽഭ്രതമായുള്ള
ആശസവ്വം നശിച്ചില്ലീ ധാത്രീശന്നിന്നും 382

പശ്ചിമാംഭോനിധി തന്നിലഭിനവദ്വാരകയായ്
ദൃശ്യവനനേ ഭ്രമിപ്പിച്ചിയലും ബോംബോ 383

കാഞ്ചരിന്നായരിമോദാലവിടേക്കീ വഞ്ചിരാമ-
വെഞ്ചരിതാനെഴുന്നള്ളി കുന്മഷഹീനൻ. 384

പൂനാതൊട്ടു കുമുദിനികൾക്കാമോദം സുതരാമ-
ന്നനംവിട്ടു പ്രദാനം ചെയ്യോരനന്തരം 385

കാലമൊട്ടും കളയാതീ വഞ്ചിയാം തൻകുമുദ്വതി
മാലുവിട്ടു വന്നുദിച്ചികൈരവ ബന്ധു. 386

ശ്രീമാനെഡ്വേർഡ് മഹീശൻ തൻ സീമന്തപുത്രനികാലം
പ്രേമപൂവ്വം സന്ദർശിച്ചാ നിൻഡ്യയേമോദാൽ. 387

അപ്പൊഴതിതിരുമേനിയല്പേതരം ക്ഷണികയാൽ
അപ്പുമാൻവന്നിതീനാട്ടിൽ ഭൂഗയാകാട്ടിൽ 388

ആംഗലഭൂപാലകകുലോത്ഭവന്മാരിതിന്നമു-
പ്പെങ്ങുമേ വന്നിടുകയുണ്ടായിട്ടില്ലിങ്ങു. 389

ധർമ്മരാജ്യാധിപ പാദപങ്കജ സംഗമ മൂലം
നിർമ്മലമായ് തരം പരമുത്തരയിൻഡ്യാ 390

കാശിയിൽ പോയ് വിശ്വനാഥ ദർശനവും കഴിഞ്ഞു ഭൂ-
മീശനാഗ്രഗായാപുരി ഗമിച്ചുകൊണ്ടാൻ. 391

പാടലീപുത്രമാസ്സേണ പ്രാപ്യനായി കല്പൂട്ടായും
കൂടികണ്ടാൻ വൈസറോയി താനുമായ് തത്ര 392

ചാരുമോദാലനന്തരമയോദ്ധ്യാഡൽഹിയഗ്രായീ
പാരം പുരാതനങ്ങളാംപുരികൾ കണ്ടാൻ 393

നാട്ടിലെത്തിക്കഴിഞ്ഞിട്ടുടൻ തന്നേയെഴുന്നള്ളി
പുക്കുമോദമവിടന്ന സേതുസ്നാനാർത്ഥം. 394

ഭൂവിണ്ണാക്കുസുവണ്ണം മെയ്യിടവെച്ചുതുകി നൽക-
മാവിശ്രുതപുണ്യകർമ്മം നടത്തീ പിന്നെ. 395

പച്ചപ്പൊൻപരേതരൂപവനായ് ഭവിക്കും പരമഗർഭവും
മെച്ചമായികഴിച്ചാനിപ്പൊന്തരപ്പുരാൻ 396

ആറാറബ്ദമറുതിയായിട്ടുമാറാകുന്ന കാലം
മാറാരിങ്ങു നടത്തീടും മുറജപവും 397

മുറുമന്നങ്ങതിനോടൊത്തുള്ള ലക്ഷദീപവുമി-
വറെയൊക്കെ നടത്തിച്ചാൻ മുറപോൽ ഭൂപൻ 398

നാട്ടിനുടെ പ്രകൃതിവിലാസമാസപദിച്ചീ മഹാ-
രാട്ടിനുടെയാതിഥ്യം സ്വീകരിപ്പാനായി 399

ചാരുമോദാലഹോപാരം പേരെഴുന്നോരിനിയുമി-
ങ്ങാരെല്ലാം വന്നെന്നുചൊന്നാൽ തീർന്നിടുകില്ല. 400

വന്നിത്തിരുവിതാംകൂറതൊന്നു കാണാത്ത ഗവർണർ
വന്നരില്ല മദിരാശിലികാലത്തെങ്ങും 401

ഉണ്ടായിട്ടില്ലെങ്കിലുമീ ശ്രീവാഴും കോട്ടദർശിപ്പാൻ
ഇൻഡ്യയുടെ വൈസറോയിമാക്കുക്കും ഭാഗ്യം. 402

കുളവാണിതൻ കോമള കുളേബരത്തോടുമൊത്തു
വിളങ്ങിയ പുരുൻ കുഴ്സൺ പ്രഭുതാനെന്നാൽ 403

സാദരമീലോകേശനേ സന്ദർശിപ്പാനായി വന്നീ
മേദിനിപുകിത്തു പാരമാഹ്ലാദത്തുടൻ 404

പുതുക്കോട്ടക്ഷിതിപരിമാടമഹീമണാളൻ താൻ
അതുക്കൊക്കെപ്പിമ്പു കാശിഭ്രമീശൻ താനും 405

സല്ക്കാരമിത്തിരുമേനി തന്നുടെ കൈക്കൊണ്ടേറമീ
സക്കാരുമായുള്ള മൈത്രി വളത്തി വാണു. 406

പൂജ്യയാം വിക്ടോറിയായാണ്ടുപത്തു രാജ്യം വാണ
വജ്രജൂബിലിയുമേറം നടത്തീ ഭംഗ്യാ 407

നാട്ടിനേയീമഹാരാട്ടു പരിക്ഷരിച്ചീടും തോറും
കൂട്ടിരന്റെ യശശ്ശുഭ്രധാവള്യംപാരം. 408

സ്ഥാനമാനം തിരുമേനികനവധി മേൽക്കോയിമ്മ
ഉന്നതംവിനാ നിരന്തരമേകികൊണ്ടിട്ടു 409

ഉരുകീത്ത്യാലിവിടത്തേകിരുപത്തൊന്നാകിയിതേ
വിരവോടാചാരവെടിയെന്നരിലേറെ 410

ഏരുദ്ദേശമഹീരല പാലകക്കില്ല ക്ലിട്ടീക്കിൽ
യാതൊന്ന കൂടുതൽ വാങ്ങിച്ചിടുവാൻ സ്ഥാനം. 411

വങ്കിഭ്രമീന്ദ്രന്റെ വിദ്യാതല്പരതയറിഞ്ഞുല്ലാ
പ്രശ്നകാരുമവിടേയ്ക്കു നൽകീതുസ്ഥാനം. 412

ആഹന്ത! ദുർവിധിയാം തൻ സഹജനികാലം തന്നെ
മോഹന്ധനായ് ഭവിപ്പിച്ചാൻ മഹാ കക്ഷൻ 413

നലമോടേ ഫലസംപൂർണ്ണമായ്നിന്ന വിലസിയോ-
രിളസന്താനക വള്ളിയുണങ്ങിപ്പോയേ! 414

കണ്ടുമേ! കണ്ടുമീനാട്ടാരൊട്ടുക്ക പൊട്ടികരഞ്ഞു
ശിക്ഷനാമീമഹാരാട്ടോ പഞ്ഞിതീടേണോ? 415

ആരുഢാമോദം മാവേലിക്കരെ രാജവാംശമാകും
ആരാമത്തിൽനിന്നുമിരുകല്പ വല്ലികൾ 416

പണ്ടേപ്പോലെ പറിച്ചിങ്ങു കൊണ്ടുവന്നു നടുവോളം
ഉണ്ടായിവന്നതുമില്ല സന്താപശാന്തി 417

നിഖിലകലാകലാപനികേതമായ് മഹിമശ്രീ-
യഖിലം കൈക്കൊണ്ടു വാഴും കേരളവർമ്മാ 418

ഭൂമിപൻതന്നെയീവള്ളിദ്വയസംരക്ഷകനായി
ശ്രീമൂലം തമ്പുരാൽ കണ്ടുപിടിച്ചതോർപ്പൂ! 419

ശ്രേഷ്ഠമായതരുവിൻറെ പുഷ്പവും സൽഫലങ്ങളും
നിഷ്ഫലമോ താഴെ വീഴാതെ വളരുകാലം? 420

പാവ്തിഭായ് വല്ലി തൻറെ ഫലങ്ങളൊരോന്നുമേവ-
മുർവിതന്നിൽ പരിച്ചിതേ ദുർവിധിമൂലം!! 421

മക്കളായ് താൻ വളർത്തോനീസോദരീ പുത്രരും നാകം
പൂകിതെന്നപ്പൊഴതയ്യോ! ഭൂലോക ലക്ഷ്മി 422

ശോകമൊക്കെയടക്കാനീ ലോകമേതും മരിയാകാ-
ണുകനാളിലെത്തിവേഗം പരലോകത്തു. 423

വഞ്ചിനാടാകവേ യേകസന്താപസിന്ധുപ്രാപ്തീൻ.
ചഞ്ചലാക്ഷിവല്ലഭനാഴത്തിലുമാൻ. 424

ധാത്രിനാഥൻ മുതല്ലയ്യോ! വെറും ചണ്ഡാളൻ വരയ്യും
രാത്രിനായ്നീന്തികുഴഞ്ഞീ വാരിധി തന്നിൽ 425

പൂർണ്ണമായിശ്രമിച്ചില്ലീയണ്ണവത്തിനടെ കോപ-
മിന്നോളമെന്നുള്ളതെരുതീമമാകുന്നോ! 426

ആശ്രിതപാലന! ദേവ! വിശ്വംഭര! കൃപാലയ!
വിശ്വരൂപ! സർവ്വവ്യാപീ! ജഗന്നായക! 427

മേലിലീമട്ടൊരുനാളും വന്നിടാതെ സർവ്വശക്തേ
പാലനം ചെയ്തരുൾകയീ ഭൂപാലാനുജയം 428

മുങ്ങിയീ വൻകദനമാം ജലധിയിൽ നിന്നുമെല്ലെ
പ്പൊങ്ങിയിങ്ങു വരുന്നേരം ഭൂമീശൻ തന്നെ 429

വിക്ടോറിയാ മഹാരാജ്ഞി തന്നുടെ നിര്യ്യാണവൃത്തം
മുക്തിയങ്ങു താഴ്ത്തിതയ്യോ! പിന്നെയും കഷ്ടം!! 430

ഭൂരിശ്രീ രിങ്ങുന്നൊരെഡ്വർഡ് മഹീശനാം താരാനാഥൻ
ചാരുമോദാലുദിച്ചേറി വന്ന നാൾ തൊട്ടു 431

വഞ്ചിയാകും സരിത്തുരി കിഞ്ചന ശാന്തമായ് ത്തീർന്നു
വഞ്ചിയാദ്യസാംപരിയും തെളിഞ്ഞു വാണു 432

ഭൂവമാവിർ ഭവിച്ചോരു ശാന്തതയെന്നുമേനിലനി-
ട്ടാശു! ദേവ! നിൻതിരുനാമത്തിനായ് സ്തോത്രം. 433

മൂലഭൂപാലകൻ തൻ നിർമ്മായമായുള്ള സൈന്യഭാഗ്യ-
കാലമന്നാഗതമായീതെന്നതേ വേണ്ടൂ 434

ആംഗലഭൂപതി താനുമിഗ്ലണ്ടിൽവച്ചരി ഭംഗ്യാ-
മംഗളമാമ്മാറു മുടി ചൂടിയ നാളിൽ 435

ഭാരത വക്ഷ്ത്തിലുള്ളോരേ തദ്ദേശാവനീശന്മാർ
സാരതരമൊത്തുകൂട്ടി ഡൽഹിയിൽ ഡർബാർ. 436

അന്നവിടെ മുന്നണിയിൽ നിന്നിരുന്ന മന്നവരിൽ
ധന്യനാം വഞ്ചിഭൂഭർത്താവായിരുന്നേകൻ. 437

എന്നരികിലെന്നിയേ യേറെയൊന്നുമില്ലൊരളവുള്ള
മന്നവന്മാർ വലിപ്പത്തേയളപ്പാൻ തരം 438

സ്ഥാനമുദ്രാവിശേഷങ്ങൾ മാനമായ് കൈക്കൊണ്ടുതല-
സ്ഥാനത്തെത്തി പുഷ്ടിമോദാൽ മാനവേന്ദ്രൻ താൻ 439

എപ്രകാരമൊക്കെയന്നു തൽ പ്രജാവൃന്ദങ്ങളെല്ലാം
ഉൾപ്രമോദം വെളിവാകി പറയാവതോ? 440

പഞ്ചമേറും സാധുകൾക്കു കഞ്ഞി നൽകി പള്ളിക്കൂട്ട-
കുഞ്ഞുങ്ങൾക്കു പലഹാരം പഞ്ചമില്ലാതെ 441

നാട്ടിലെങ്ങും ഘോഷയാത്ര; കൊട്ടും പാട്ടും വെടിക്കെട്ടും
പാട്ടിലങ്ങീശ്വര സ്തോത്രമെന്നതും നന്നായ്. 442

കാലമൊട്ടു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മൂലഭൂപാലകൻ താനും
ചേലൊടേമാടഭൂമീശം സന്ദർശിച്ചൊന്നു 443

പുളിക്കുട്ടി മൃഗാക്ഷിമാർ മണിയാം ഭാഗിനേയിക്കു
പള്ളിക്കെട്ടിനുള്ള കാലമാഗതമായി 444

പല്ലക്കുമാപകുലോത്ഭവൻ രാമവർമ്മ നൃപൻ തന്നെ
സുപ്രലാക്ഷീമണിലക്ഷ്മീ കാന്തനായ് ചേർത്തു. 445

തെല്ലെങ്കിലുമൊരുഘോഷം വല്ലതും വിട്ടുപോകാതെ
വില്ലങ്കലേശമെന്നിയേ മംഗളമായി. 446

സ്വാനന്ദപുരത്തേഴുദിനം നടന്നുള്ള കർമ്മം
ഞാനിന്നെന്തു പറയാവൂ! ആനന്ദരൂപീ! 447

ഇപ്പടിയ്ക്കൊക്കവേ തൻറെ ചൊല്പടിയ്ക്കൊത്തതി കേമം
പില്ലാട്ടു പാർവ്വതീഭായി ഭാഗിനേയിക്കും 448

തുകല്യാണം കിളിമാന്തർ ദിക്കെല്ലാടം പുകൾപൊങ്ങു-
മകല്യാണശീലൻ താനും കഴിച്ചാൻ ബി. ഏ. 449

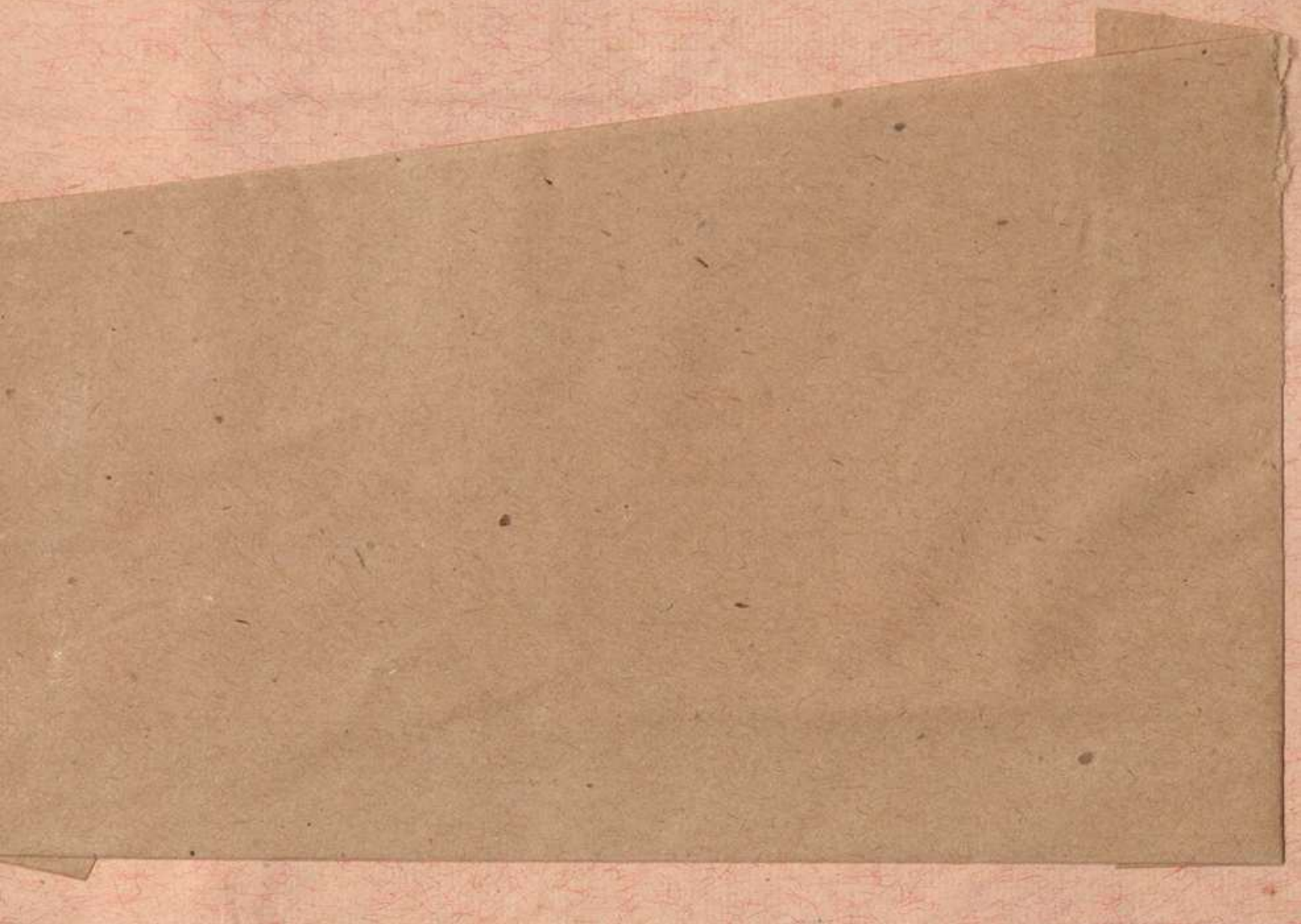
സന്തരിയിറാണിമാരിലന്തമില്ലാതുള വായ്ത-
ന്നന്തികേ വാഴ്ചതും കണ്ടു സന്തതം ഭ്രഷാൻ 450

ഉത്തമനാം സചിവനോടൊത്തീയുള്ളോരെ പ്പാലിപ്പാൻ
ചേത്തിടേണം കരുണനീ ദൈവമേ! നിത്യം. 451

God Save His Highness the Maha Raja.

ശുഭമസ്തു.

Printed and Published
for the Proprietor by A. P. Mani at
St. Joseph's Press, Mannanam.

DC Library
000041 93
T61 P28

Indic Digital Archive Foundation

T61
P28

gpura.org